

Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

III. évfolyam – 2009. évi 1. szám

Tartalom

Bevezető	3
Hivatalvezető tájékoztatói	4
Tájékoztató a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal jogállásáról	4
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói	5
Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának önkormányzatokat érintő 2007-2008. évi jelentései	5
A közoktatási intézményekben üresen maradt férőhelyek betöltésének rendjével kapcsolatos önkormányzati feladatokról	7
Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Projekt	9
Új szabályozás a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról	11
A távhődíj megállapításának változásai	12
Tájékoztató a helyi hulladékgazdálkodási tervek elfogadásáról	14
A képviselő-testület hivatala	15
Hatósági Főosztály tájékoztatói	16
A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXX. törvény rendelkezései	16
Változott a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény	21
A jegyző tájékoztatási kötelezettsége a szabálysértési hatóság felé, ha az ügyfél az ittas vezetés szabálysértése miatt keletkezett közlekedési igazgatási eljárásban a vezetői engedélyét az okmányirodán leadta	22
Változások az adóigazgatásban – 2009.	23
A helyi adóztatást érintő – 2009. január 1. napjától hatályos – lényeges változásokról	25
Építésügyi igazgatást érintő változás	28
Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói	30
Tájékoztató a Ktv., a Kjt. és az Mt. 2009. január 1-jei módosításairól, különös tekintettel a tizenharmadik havi illetmények, munkabérek kifizetésének rendjére	30
Önkormányzati hivatalok 2008. évi iratkezelési ellenőrzésének tapasztalatai	33
Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói	44

A kijelölt jegyzők működési engedélyezési gyakorlatának vizsgálati tapasztalatai: a nem állami fenntartású szociális intézményekről _____	44
Tájékoztató a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet 2009. január 1-jével történő módosításáról _____	46
Közgyógyellátás iránti kérelem ügyében szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalása, illetve bekövetkezett jogszabályváltozás _____	47
Egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról _____	48

Más szervek tájékoztatói

A Miniszterelnöki Hivatal Vezető Miniszter közleménye _____	51
Az Adatvédelmi Biztos közleménye _____	51

Információk elérhetőségekről, változásokról

Jegyzői változások Bács-Kiskun megyében (2008. december) _____	52
Jegyzői változások Békés megyében (2008. november 14-től 2009. január 12-ig) _____	53
Jegyzői változások Csongrád megyében (2008. november 20-tól 2009. január 20-ig) _____	53

Bevezető

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy Hivatalunk Tájékoztatójának korábbi számaiban megjelent szakmai anyagok hasznos segítséget nyújtottak munkája során.

A Tájékoztató jelen számában továbbra is aktuális témákat, jogszabályváltozásokat emeltünk ki, illetve fel kívánjuk hívni a figyelmet az aktuális feladatokra, határidőkre.

A regionális közigazgatási hivatalokra vonatkozó szabályozás alkotmányellenessége következtében a Hivatal 2009. január 1-jétől – a vonatkozó új kormányrendelet alapján jogutódlással – Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal néven működik tovább. Az új szervezet jogállásáról, felépítéséről és feladatairól olvashatnak egy – már korábban e-mailen is kiküldött – tájékoztatást.

Továbbra is feladatunk szerves részét képezi az önkormányzatok számára a szakmai segítségnyújtás, így több szakmai anyagot is készítettünk e tárgykörben.

Ezúttal az általános és a kisebbségi ombudsman önkormányzatokat érintő közelmúltbeli jelentéseit tekintjük át.

Segítséget kívánunk nyújtani munkájukhoz a közoktatási intézményekben üresen maradt férőhelyek betöltésének rendjével kapcsolatos önkormányzati feladatokról, valamint a távhődíj megállapításának változásairól készített anyagainkkal is.

Az év elejével a hatósági igazgatási területen is több jogszabályváltozásra került sor. Bemutatjuk a polgári perrendtartás, a szabálysértési törvény, az önkormányzati adóztatást érintő jogszabályok és az építésügyi tervdokumentációkra vonatkozó szabályozás változásainak főbb rendelkezéseit.

Összefoglaló elemzésünkben bemutatjuk az önkormányzati hivatalok 2008. évi iratkezelési ellenőrzésének tapasztalatait.

A szociális tárgykörben folytatjuk korábban megkezdett sorozatunkat a kijelölt jegyzők működési engedélyezési gyakorlatának vizsgálati tapasztalatainak bemutatásával. Jelen Tájékoztatóban a nem állami fenntartású szociális intézményekről esik szó.

Tájékoztatót adunk a közgyógyellátás iránti kérelem ügyében a szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalásának kötelezettségéről, felhívva a figyelmet a Ket. vonatkozó rendelkezéseire, valamint ismertetjük az egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításának legfontosabb rendelkezéseit.

Remélem, hogy a Tájékoztató témakörei felkeltik érdeklődését és segítik tevékenységét.

2009. január 20.

Dr. Siket Judit
hivatalvezető

Hivatalvezető tájékoztatói

Tájékoztató a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal jogállásáról

A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervéről szóló 318/2008. (XII. 23.) Korm. rendelet 15. §-a alapján a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal általános jogutódja – a helyi önkormányzatok és a kisebbségi önkormányzatok törvényességi ellenőrzése kivételével – 2009. január 1-jétől az 1. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott **Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal**.

Az Államigazgatási Hivatal **székhelyén** az alábbi szervezeti felépítésben látja el feladatait:

- Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály
- Hatósági Főosztály
- Koordinációs és Szervezési Főosztály
- Informatikai Főosztály
- Pénzügyi Főosztály
- Építésfelügyelő
- Állami Főépítész
- Szociális és Gyámhivatal

A Regionális Államigazgatási Hivatal **Kecskeméti Kirendeltségének** szervezeti felépítése:

- Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
- Hatósági Osztály
- Titkárság.

A Regionális Államigazgatási Hivatal **Békéscsabai Kirendeltségének** szervezeti felépítése:

- Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
- Hatósági Osztály
- Titkárság.

A Hivatal ellátja mindazon feladatokat, amelyeket a hivatkozott Korm. rendelet 11-13. §§-ai meghatároznak.

A helyi önkormányzat valamint annak társulásai **felkérésére** a Hivatal – a szakmai irányításért felelős miniszterrel, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező, illetékes államigazgatási szervvel egyeztetve – az Ötv. 97. § d) pontjában foglaltakra figyelemmel a **helyi önkormányzat és társulásai kérésére szakmai segítséget nyújt** a helyi önkormányzatok és társulásai részére az önkormányzat és a társulás ágazati feladatainak ellátásához.

A Hivatali Tájékoztató elkészítésével a Hivatal a továbbiakban is szakmai segítséget kíván nyújtani a Tisztelt Jegyző Kollégáknak a helyi önkormányzatok és társulásai működését és feladatainak ellátását érintő, aktuális kérdésekben.

A Hivatali Tájékoztatóban eddig megjelent és a jövőben megjelenő szakmai álláspontok vonatkozásában megjegyezni kívánjuk, hogy ezen álláspontok az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB számú határozatára tekintettel jogi kötelező erővel nem bírnak, és nem tekinthetők állásfoglalásnak.

Dr. Siket Judit
hivatalvezető

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának önkormányzatokat érintő 2007-2008. évi jelentései

2008. szeptember hónaptól negyedévente bemutatjuk az országgyűlési biztosok közelmúltban (2007. év és 2008. év folyamán) keletkezett ajánlásai, állásfoglalásai, jelentései és közleményei közül azokat, amelyek az önkormányzatok működésével kapcsolatos jogértelmezést tartalmaznak. Ebben a hónapban az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának jelentéseiből válogattunk, melyek az ügyiratszámnak a keresendő szöveg mezőbe történő beírásával teljes terjedelemben letölthetők az alábbi internetes honlapokról: (<http://www.obh.hu/>; <http://www.kisebbségiombudsman.hu/>).

Állampolgári jogok országgyűlési biztosa

Ssz.	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	OBH/4657/2008.	2008-12-09	Útépítéshez igénybe vett magántulajdonban lévő területek jogi státuszának tartós rendezetlenségéről.
2.	OBH/4762/2008.	2008-11-28	A jogorvoslat lehetőségének kizárása a változtatási tilalom rendeletben való meghatározásával.
3.	OBH/5280/2008	2008-11-26	Az utasok alapvető jogainak érvényesülése a tömegközlekedési közszolgáltatások igénybevétele során.
4.	OBH/5094/2008	2008-11-12	A hajléktalanok erdőterületre költöztetéséről.
5.	OBH/2952/2008.	2008-11-12	A képviselő-testületi ülés rendjének megzavarása a hallgatóság részéről, valamint rendőri segítség igénybevétele annak megakadályozására.
6.	OBH/1916/2007.	2008-11-07	A hajléktalan személyeket ellátó nappali melegegők hét végi zárva tartásáról.
7.	OBH/2743/2008.	2008-10-31	Az ügyfél hatósági ügyben benyújtott kérelme tekintetében a jegyző képviselő-testület működésével kapcsolatos tájékoztatása nem váltja ki a hatósági ügyben az egyedi döntés meghozatalának szükségességét.
8.	OBH/3419/2008.	2008-09-25	Az engedélyezéskor tulajdonosi, a közterület visszaadásakor pedig hatósági szemléletű megoldás alkalmazása jogsértő vegyes szabályozásnak minősül.
9.	OBH/2347/2007.	2008-09-25	A hajléktalansággal összefüggésben felmerülő problémák kezelését célzó ellátó-rendszerekről.
10.	OBH/5158/2007.	2008-08-01	A gyermekjóléti alapellátások települések általi biztosításának vizsgálatáról.
11.	OBH/2223/2008.	2008-07-18	A polgármester önkényesen, felhatalmazás nélkül tiltotta ki a tanköteles gyermeket a kerület iskoláiból. Az oktatási intézmény fegyelmi bizottsága jogosult dönteni a pedagógust bántalmazó gyermek fegyelmi büntetéséről.
12.	OBH/5537/2007.	2008-07-17	Az egyazon helyen és időben történt parkolás során kiszabott, ismételt pótdíjazásról.
13.	OBH/2972/2008.	2008-06-20	A rendszeres szociális segély közmunkához, valamint a gyermekvédelmi támogatás a gyermek óvodába, iskolába járatásához kötéséről.
14.	OBH/3690/2007.	2008-04-15	A szennyvízelvezetés megoldatlanságával az önkormányzat

			mulasztásos törvénysértést követ el.
15.	OBH/3197/2007.	2008-04-14	A közmeghallgatáson a tanácskozás rendjének az SZMSZ-től eltérő fenntartása a véleménynyilvánítási szabadsággal összefüggő visszásságot okoz.
16.	OBH/4346/2007.	2008-02-29	Az önkormányzat feladata a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésének megvalósítása.
17.	OBH/2368/2007.	2007-12-20	Az állam és az egyház elválasztásának elve a közoktatásban.
18.	OBH/2641/2006.	2007-12-19	A hajléktalanokkal szemben egyes köztéri padokra történő közbülső karfák felszereléséről.
19.	OBH/3072/2007.	2007-12-13	Az állattartásról, illetve ebtartásról szóló helyi önkormányzati rendeletekről.
20.	OBH/3180/2006.	2007-11-30	Az első lakáshoz jutók támogatására hozott határozattal szembeni jogorvoslat lehetőségének biztosításáról.
21.	OBH/5002/2005.	2007-11-30	Az önkormányzati óvodában tartandó hit- és vallásoktatás szervezéséről.
22.	OBH/1004/2007.	2007-11-23	A közterület-használat helyi önkormányzati rendeletben történő szabályozásáról.
23.	OBH/2500/2007.	2007-09-30	A közérdekű bejelentések, panaszok, kérelmek elintézésének gyakorlatáról.
24.	OBH/2151/2007.	2007-09-12	A távfűtési szolgáltatásról és az alapidj mértékéről.
25.	OBH/4226/2006.	2007-09-11	Vizsgálat a tekintetben, hogy a települési önkormányzatok miként tesznek eleget a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) által előírt gyermekjóléti alapellátásoknak.
26.	OBH/2197/2006.	2007-07-27	A kerületi közoktatási nevelési program átalakításakor szükséges tájékoztatásról.
27.	OBH/5096/2006.	2007-07-24	A csapadékvíz-elvezetéséről.
28.	OBH/4047/2006.	2007-07-16	A tűzoltók élet- és munkakörülményeiről, valamint a tűzoltók, és az egyes tűzoltóságok működési területén élők alapvető jogai érvényesülésének biztosításáról és a 112-es segélyhívószám gyakorlati működéséről.
29.	OBH/4401/2006.	2007-07-10	A tartós bentlakásos intézményekben a térítési díjnak az élelmezésre fordított költségekkel történő csökkentéséről, amennyiben az ellátott az intézményi étkezést nem veszi igénybe.
30.	OBH/1567/2007.	2007-05-24	Az arányos díjfizetési lehetőség biztosításáról a hulladékkezelési közszolgáltatási díj tekintetében.
31.	OBH/2338/2007.	2007-05-24	A közszolgáltatás szüneteltetésének szabályozásáról a hulladékkezelési közszolgáltatás tekintetében.
32.	OBH/1960/2007.	2007-05-23	A képviselő-testületi ülés meghívóban megjelölttől eltérő időpontban történő megtartásáról.
33.	OBH/2047/2007.	2007-04-04	A lakó- és üdülőingatlanok tulajdonosainak eltérő hulladékkezelési közszolgáltatási díjfizetési kötelezettségéről.
34.	OBH/2751/2006.	2007-04-02	A közvilágítás biztosításáról és a helyi közutak fenntartásáról.
35.	OBH/5447/2006.	2007-03-22	Az útépitési érdekeltségi hozzájárulásról.
36.	OBH/4361/2006.	2007-03-22	Köztemető fenntartásának kötelezettségéről valamint a temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátásának az illetékes jegyző általi ellenőrzéséről.

Nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa

Ssz.	Ügyiratszám	Keletkezés	Tárgya
1.	3611/2007.	2007-08-24	A h-i M.Gy. Általános Iskola megszüntetéséről.
2.	4207/2007.	2007-09	Jelentés a Mátraszőlősi Általános Iskola megszüntetésével kapcsolatban.

Összeállította:

Dr. Vékony Emília és Dr. Szöllősi Zsolt
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

A közoktatási intézményekben üresen maradt férőhelyek betöltésének rendjével kapcsolatos önkormányzati feladatokról

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Köot.) legutóbbi átfogó módosítását a 2008. évi XXXI. törvény vezette be, mely többek között érintette az általános iskolai felvételi körzetek kialakításának, valamint az üresen maradt férőhelyek betöltési rendjének tárgyát is. Az elmúlt időszakban több kérdés merült fel az önkormányzatok részéről ezzel kapcsolatban, ezért az azokra adott válaszokat tájékoztatásul az alábbiakban foglaljuk össze.

A felvételi körzetek kialakításának kötelezettsége kapcsán kiindulópontot a Köot. 90. §-a jelenti. A Köot. 90. § (1) bekezdése szerint a közoktatási intézményt fenntartó helyi önkormányzat meghatározza és közzéteszi az óvodák, iskolák működési (felvételi) körzetét. A **felvételi körzet** meghatározásának kötelezettsége azt jelenti, hogy a helyi önkormányzatnak meg kell határoznia azt a településrészt, amelynek területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek, tanulók felvételi kérelmét az intézmény nem utasíthatja el.

Felvetődik a kérdés, hogy minden esetben kötelező-e a felvételi körzetet kialakítani, továbbá az lehet-e a település egésze.

Óvodai, általános iskolai felvételi körzetek kialakítására akkor van szükség, ha egy településen belül több óvoda, illetve több általános iskola működik. Amennyiben egy településen több óvoda vagy általános iskola működik, úgy a felvételi körzetek kialakítása kötelező. Ebben az esetben nem tekinthető jogszerűnek, ha egy települést egy felvételi körzetnek tekintenek.

Természetesen azok a települések, ahol egy óvoda vagy egy iskola működik, a felvételi körzet lehet a település egésze is, de az egy felvételi körzetet is kötelező kialakítani.

A Köot. 66. § (2) bekezdése meghatározza a **kötelező felvételt biztosító iskola** fogalmát is: az általános iskola – beleértve a kijelölt iskolát is – köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A módosítás során az egyes felvételi körzetek kialakítása során a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a településen belüli arányát kell alapul venni és ehhez kell viszonyítani a felvételi körzetben lévő tanulók arányát. Az új eljárási, számítási rend akkor érvényesül, ha a településen több általános iskola működik, vagy egy általános iskolának több feladat-ellátási helye van.

A Köot. 66. § (5) bekezdése számol azzal a lehetőséggel, hogy az általános iskola a felvételi kötelezettségének teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is képes teljesíteni. Amennyiben ilyen helyzet áll fenn, akkor egy sajátos sorrendiség érvényesül.

Először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell teljesíteni. Több halmozottan hátrányos helyzetű tanuló közül viszont előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található. Ha további férőhelyek állnak rendelkezésre és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmeit teljesítették, akkor a helyben lakókat kell előnyben részesíteni. Amennyiben a jelentkezők száma meghaladja a felvehető tanulók számát, az iskolának sorsolás útján kell döntenie a jelentkezősekről.

Ez utóbbi esetben – a felvételi kötelezettség és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmének teljesítését követően – sorsolás nélkül veheti fel az iskola a sajátos nevelési igényű tanulókat, továbbá azt a tanulót, akinek sajátos helyzete ezt indokolja.

A fenti esetben a helyi önkormányzat jogosult **rendeletében a sajátos helyzetet megállapítani.**

A rendeletalkotás vonatkozásában a Köot. határidőt nem állapít meg. Tekintettel arra, hogy a felvételi körzet meghatározása és az üresen maradt férőhelyek betöltésének rendje, köztük a sajátos helyzet meghatározása, egymáshoz szorosan kapcsolódó tárgykör, így a felvételi körzet meghatározására irányadó határidőt indokolt alapul venni a rendeletalkotás során. A Köot. 132. § (11) bekezdése értelmében a felvételi körzeteket 2008. december 31-ig kellett kialakítani.

A helyi rendelet, illetve a sajátos helyzet tartalmát illetően a Köot. további eligazítást nem ad, így a helyi viszonyokat figyelembe véve lehetséges annak szabályozása. Néhány példa a sajátos helyzetre:

- A tanuló testvére a felvételi, átvételi kérelemben szereplő általános iskolában tanulói jogviszonnyal rendelkezik, rendelkezett.
- A tanuló szülője/törvényes képviselője a rendeletet alkotó önkormányzat közigazgatási területén dolgozik.
- A tanuló szülője/törvényes képviselője az általános iskola alkalmazottja.
- A tanuló szülője/törvényes képviselője gyermekét egyedül neveli és munkahelye a településen van.
- A tanuló óvodai nevelése a felvételi, átvételi kérelemben megjelölt iskola körzetének valamelyik óvodájában folyt.

A rendeletalkotás során továbbá figyelemmel kell lenni a Köot. 66. § (5) bekezdésének utolsó mondatában foglalt azon előírásra is, melynek értelmében a felvételi körzetek kialakítására, a felvételi kötelezettség teljesítése utáni további felvételi, átvételi kérelmek teljesítésére vonatkozó előírásokat nemcsak a kötelező felvételt biztosító székhelyen, hanem a településen lévő **valamennyi általános iskolai feladat-ellátási hely tekintetében is alkalmazni kell.** E rendelkezést akkor is alkalmazni kell, ha az iskola székhelye nem a településen található.

A rendeletalkotás szempontjából ez azt jelenti, hogy a székhely településen kívüli településeken, ahol például összevont iskola esetében tagiskolák működnek, a képviselő-testületeknek is rendeletet kell alkotniuk a sajátos helyzet megállapítására.

Készítette:

Dr. Lentnerné dr. Boros Anita

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Projekt

A 2002-2010. között Baranya, Bács-Kiskun és Csongrád megye területén megvalósuló beruházás a térség 82 települését érinti.

A **települési szilárd hulladékkezelés** kötelező helyi közszolgáltatás biztosítására 2008. évben beindult új, korszerű szolgáltatási rendszer a következő három térségre oszlik:

- a **Felgyői** hulladékkezelő központ térségéhez 14 (11 Bács-Kiskun megyei, 3 Csongrád megyei);
- a **Kiskunhalasi** hulladékkezelő térségéhez 17 (valamennyi Bács-Kiskun megyei);
- a **Vaskúti** hulladékkezelő központ térségéhez 51 (49 Bács-Kiskun megyei, 2 Baranya megyei)

település tartozik.

A 2008. júniusában lezárult közbeszerzés eredményeként a ZP Homokhátsági Hulladékgazdálkodási Konzorcium a térség szolgáltatója, amely a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Vagyongazdálkodó és Közszolgáltató ZRt., a Városi Víz- és Kommunális Kft. Csongrád, a Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft. Vaskút és a Homokhátsági Hulladékgazdálkodási Kft. Kiskunhalas összefogásával jött létre.

Az üzemeltetés a településeken a rendszer készülségétől függően fokozatosan, legkorábban 2008. augusztus 1-jével indult be.

Az önkormányzatoknál sor került közös megegyezéssel a korábbi közszolgáltatási szerződések 2008. július 31-ével történő megszüntetésére, az új közszolgáltatási szerződések megkötésére, valamint a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló rendeletek megalkotására. A képviselő-testületek többsége új rendeletet alkotva szabályozta a szolgáltatást, kevésbé éltek a régi rendeletek módosításával.

Az önkormányzati rendeletek megalkotása, módosítása során az alábbi kérdések, problémák merültek fel.

A rendeletek hatályával kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a kötelező közszolgáltatás a település teljes közigazgatási területére (belterület és külterület) ki kell, hogy terjedjen. Egyes ingatlanfajtákra, mint például üdülő, vagy külterületi lakott hely (tanya) vonatkozásában speciális szabályok megállapítására jogosult az önkormányzat a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII: törvény (Hgt.) 23. § c) pontjában kapott felhatalmazás alapján. Ilyen speciális szabályok **például**: üdülő ingatlanoknál az év meghatározott időszakában akár heti többszöri gyakorisággal is biztosítja a szolgáltatás elérhetőségét, díjfizetés ellenében az önkormányzat. A meghatározott időszakon kívül eső időszakban pedig a település területén elhelyezett gyűjtő konténerbe ingyenesen rakhatja le az ingatlantulajdonos a települési szilárd hulladékot. Külterületi tanyák esetében az ingatlantulajdonos a szolgáltatótól vásárolt emblémás zsákokban helyezheti ki a megjelölt gyűjtőpontokra a hulladékot, és onnan kerül a szilárd hulladék elszállításra. Természetesen a közszolgáltatás biztosítására más megoldás, szabályozás is alkalmazható.

A hatályos közszolgáltatási szerződésben a Szolgáltató feladat-ellátási körébe a közszolgáltatás teljes körű ellátása beletartozik. A hulladékkezelési közszolgáltatás tartalma, a rendeletek értelmező rendelkezései között meghatározásra került, mely alapján a települési szilárd hulladék ingatlantulajdonosoktól történő rendszeres begyűjtésére, elszállítására,

tárolására, ártalmatlanítására és hasznosítására, illetőleg a kezelő létesítmény üzemeltetésére, működtetésére terjed ki a közszolgáltatás. Ezzel szemben néhány rendelet további részében a közszolgáltatás már csak a települési hulladék elhelyezés céljából történő rendszeres elszállítását tartalmazza. A Hgt. 27. § (1) bekezdése szerint a teljes körű feladatellátás során a települési hulladékkezelési közszolgáltatást ellátó közszolgáltató feladata a környezetvédelmi előírások megtartása mellett – az önkormányzati rendeletben előírt módon – a települési hulladék ingatlantulajdonosoktól történő begyűjtése, elszállítása a települési hulladékkezelő telepre, illetőleg a települési hulladék kezelése, kezelő létesítmény üzemeltetése, a szolgáltatás folyamatosságának biztosítása. E tekintetben a helyi rendeletek belső tartalmi összhangjának megteremtése szükséges.

A rendeletekben különböző mélységű részletezettséggel szabályozták a képviselő-testületek a közterület tisztántartását is. A Hgt. erre felhatalmazást ad a 31. § (2) bekezdésében a következők szerint „Az ingatlantulajdonos és a települési önkormányzat közterület tisztán tartási feladatait, valamint a közterületen megvalósuló állattartás részletes szabályait – a külön jogszabályokban meghatározottaknak megfelelően – a települési önkormányzat rendeletben állapítja meg.” E jogszabályhelynek a felhatalmazó rendelkezések közötti feltüntetése viszont elmaradt.

A helyi rendeletek fogalmi meghatározásokat is tartalmaznak. Előfordul, hogy a Hgt.-ben szereplő fogalmakat veszik át, azonban azok tartalma nem egyezik a Hgt.-ben szereplő tartalommal. A 61/1994. (XII. 24.) AB határozatban foglaltak szerint nincs jogszerű akadálya annak, hogy a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabálynak a saját rendeletébe illeszthető előírásait – **szó szerint** – átvegye. Az sem törvénysértő, ha a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabály előírásait nem ismétli meg. A magasabb szintű jogszabályi rendelkezések ugyanis – akár a szó szerinti átvétellel, akár az alacsonyabb szintű jogszabályba való beillesztés nélkül – önmagukban is érvényesek. A vegyes jogszabály-szerkesztési megoldás azonban homályos, megtévesztő és félrevezető. Márpedig a szabályokat a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 18. § (2) bekezdésében foglaltak szerint „világosan és közérthetően kell megszövegezni.”

A díjhátralék adók módjára való behajtását a szolgáltató a helyi rendeletek szerint „igényelheti”, míg a Hgt. 26. § (3) bekezdése szerint „kezdemenyezi” azt. A helyi rendeletben használt kifejezés jogszabálysértő, mivel ez nem lehetőség, hanem a szolgáltató kötelezettsége.

A költségelemzés készítése a Szolgáltató jogosultságaként került szabályozásra a rendeletekben. Ezzel szemben a Hgt. 25. § (4) bekezdése és a közszolgáltatási szerződés 4.3. pontja alapján szolgáltató kötelezettsége a költségelemzés elkészítése.

A települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a közszolgáltatási díjat legalább egyéves díjfizetési időszakra kell meghatározni. Ebből következően az önkormányzat nem teheti meg, hogy az előző év végén az egy év időtartamra megállapított díjat év közben módosítja és azt sem, hogy például 5 hónapra állapítja meg a közszolgáltatási díjat.

Előfordult, hogy az önkormányzat megállapította és hatályba léptette a magasabb színvonalú szolgáltatásra vonatkozó magasabb díjat, a szolgáltató viszont továbbra is a korábbi alacsonyabb színvonalú szolgáltatást biztosította. Véleményünk szerint a helyi rendelet a legmagasabb díjat tartalmazza. Így amíg a szolgáltató az alacsonyabb színvonalú szolgáltatást

biztosítja az alacsonyabb összegű díjat is számlázza ki. Megítélésünk szerint az önkormányzat és a szolgáltató közötti megállapodásban rendezhető e probléma.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a Hgt. 24. § (2) bekezdésében foglalt környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség általi véleményeztetési kötelezettséget, valamint a rendelet-tervezeteket a szomszédos és az intézkedéssel érintett más települési önkormányzatoknak, illetve a megyei önkormányzatnak is tájékoztatásul meg kell küldeni.

A települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 16/2002. (IV. 10.) EüM rendelet 5. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bomló szerves anyagot tartalmazó hulladékot az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 10. §-a (2) bekezdésének 1. és 2. pontja szerinti nagyvárosias és kisvárosias lakóterületen hetente legalább kétszer, egyéb lakóterületen hetente legalább egyszer, illetőleg szükség szerint nagyobb gyakorisággal el kell szállítani.

A hulladék elszállítására az EüM rendelet mellett a helyi rendeletben foglaltak alkalmazandók. Egyes önkormányzatok rendeleteikben a háztartásban élők számára már kötelezettségként írják elő a keletkező hulladék mennyiségének visszaszorítását. Különösen a kertés, külterületi tanyás térségekben célszerű a bomló szerves hulladék környezetkímélő ártalmatlanítására, hasznosítására vonatkozó rendelkezéseket megállapítani a helyi rendeletben.

A fenti tájékoztatást nem csupán a Homokhátsági hulladékgazdálkodási projekthez tartozó önkormányzatok, hanem valamennyi önkormányzat figyelmébe ajánljuk a szilárd hulladékgazdálkodásra vonatkozó önkormányzati rendeletek módosítása tekintetében.

Készítette:

Humné Csaplár Anikó

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

Új szabályozás a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról

A költségvetési szervek alapításáról, megszüntetéséről, jogállásáról és gazdálkodásáról 1992. év óta az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) és a végrehajtásáról szóló kormányrendelet (217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet; Ámr.) rendelkezett. Az Országgyűlés az államháztartási rendszer megújítása keretében új törvényt alkotott a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról. A Magyar Közlöny 2008. évi 187. számában megjelent törvény – a záró rendelkezésekben foglalt kivételekkel – 2009. január 1.-jén lépett hatályba. A költségvetési szervek jogállása és gazdálkodása tekintetében a **2008. évi CV. törvény** mellett továbbra is alkalmazandó a módosított Áht. és végrehajtási rendelete.

Az új szabályozás feladatot ad a költségvetési szervvel rendelkező helyi önkormányzatoknak, kisebbségi önkormányzatoknak és többcélú kistérségi társulásoknak, valamint a jogi személyiségű önkormányzati társulásoknak. A törvény két fontos határidőt és feladatot határoz meg:

1. **2009. május 15.** A költségvetési szerv alapítója e határidőig köteles felülvizsgálni a törvény 44. § (4) bekezdésében részletezettek szerint a közfeladat ellátásának módját.
2. **2009. június 1.** A költségvetési szerv felett felügyeletet gyakorló eddig a határidőig köteles a költségvetési szerv alapító okiratát felülvizsgálni, kiegészíteni, a költségvetési szerv törvény szerinti besorolását megállapítani. Jelezni kívánjuk, hogy a végrehajtási rendeletet a 327/2008. (XII. 30) Korm. rendelet módosította.

Az új szabályozás részben tartalmi változásokat vezetett be, részben már korábban ismert fogalmakat pontosított. A képviselő-testületek, kisebbségi önkormányzati testületek és a társulási tanácsok döntéshozatalára is kiható rendelkezések közül három alapvető változásra kívánjuk felhívni a figyelmet.

Az egyik változás az irányítási jog intézménye. Az új szabályozás a felügyeleti jog helyett bevezeti az irányítási jog intézményét, mely tartalmában is szélesebb a korábbi felügyeleti jognál. A törvény pontos felsorolást ad azokról a hatáskörökről, jogokról, melyeket a költségvetési irányítási jog jogosultja gyakorolhat.

A másik fontos változás a költségvetési szervek típusai. A helyi önkormányzat közhatalmi költségvetési szervet és közszolgáltató költségvetési szervet egyaránt alapíthat, a kisebbségi önkormányzatok testületei, valamint a társulási tanácsok esetében a közszolgáltató költségvetési szerv a jellemző.

A harmadik témakör az Áht. módosításához kapcsolódik. 2008. december 31-ig csak az Ötv. tartalmazott rendelkezést arról, hogy a helyi önkormányzat feladatkörében maga is vállalhat új feladatot. A helyi önkormányzati gazdálkodás Állami Számvevőszék általi vizsgálata több esetben hiányolta a vállalt önkormányzati feladatokra vonatkozó szabályozást. Az elmúlt években a törvényességi ellenőrzés során kialakult gyakorlat az volt, hogy a képviselő-testületeknek rendeleti formában javasoltuk szabályozni – leginkább az SZMSZ-ben – az önkormányzat által vállalt feladatot és a feladat ellátásának módját. Az Áht. módosítás a vállalt önkormányzati feladat(ok) tekintetében egy újabb követelményt állít: a helyi önkormányzat, kisebbségi önkormányzat a maga feladatkörében olyan új feladatot vállalhat, amelynek ellátáshoz a költségvetésében megfelelő egyszeri és tartós pénzügyi fedezet áll rendelkezésre, vagy a fedezet megteremtéséhez felhatalmazással rendelkezik. Amennyiben e feltételek nem teljesülnek – azaz a pénzügyi fedezet már nem áll rendelkezésre –, intézkedni kell a vállalt feladat megszüntetéséről.

Készítette:

Dr. Penczné dr. Zoltán Zsuzsanna
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

A távhődíj megállapításának változásai

A Magyar Közlöny 2008. évi 161. számában jelent meg a **távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvény**, mely jelentős módosítást vezet be **2009. július 1-jével** a távhőszolgáltatás díjának megállapításában, a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (Thtv.) több rendelkezésének módosításával, kiegészítésével.

A törvény – az általános indokolása szerint – az önkormányzatok függetlenségének tiszteletben tartása mellett megteremti a távhőszolgáltatás ármeghatározásának ellenőrzését.

A távhőszolgáltatás díjának megállapítását az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény (Ámt.) 7. §-a és melléklete a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe utalta. A Thtv. 6. §-a alapján az ármegállapítói feladatokon túl az önkormányzat képviselő-testülete rendeletben határozza meg az áralkalmazási és díjfizetési feltételeket is. A gyakorlatban a díjak megalapozottsága és átláthatósága számtalan problémát vetett fel. Az elmúlt években a díjemeléseket követően több esetben bejelentéssel, panasszal éltek az önkormányzatok, vagy a törvényességi ellenőrzést végző közigazgatási hivatal felé a távhőszolgáltatást igénybevevő lakosok vagy az érdekképviselői szervek, olykor a rendelet módosítását meg nem szavazó helyi képviselők is.

A Thtv. jelenleg hatályos távhődíj átláthatóságát és megalapozottságát garantálni hivatott rendelkezései a korábbi törvényességi ellenőrzési tapasztalatok szerint nem érvényesültek kellőképpen. A Thtv. hatályos rendelkezései szerint a képviselő-testület az ármegállapítás előtt köteles a fogyasztóvédelmi hatóság, továbbá a felhasználói érdekképviselők véleményét kikérni. A vélemények kikérése gyakorta elmaradt, illetve a szakmai megalapozottságú vélemények figyelembevételét is mellőzte a szakmai ismeretekkel nem rendelkező testület. Az energiapolitikáért felelős miniszter Ámt.-n alapuló véleményezési joga sem érvényesült az önkormányzati díjmegállapítás vonatkozásában. Az önkormányzat jegyzője jogosult ugyan a Thtv. 10. § (2) bekezdése alapján ellenőrizni a távhőszolgáltató ármeghatározó tényezőinek, költségeinek indokoltságát, azonban van szakértő apparátus, mely rendelkezik e területhez szükséges speciális szakmai ismeretekkel. A gyakorlati problémákra és az átláthatóságra, megalapozottságra vonatkozó fogyasztói igényekre tekintettel a törvényt módosító 2009. július 1-jével hatályon kívül helyezi a jegyző ellenőrzési jogosultságát és megfelelő szakmai alapot teremt a képviselő-testület általi ármegállapításhoz.

A 2009. július 1-től hatályos szabályozás tömören az alábbiak szerint foglalható össze. A távhőszolgáltatás csatlakozási díjának és a lakossági távhőszolgáltatás díjának megváltoztatását a távhőszolgáltató kezdeményezi. A kezdeményezést – a díj megváltoztatását alátámasztó körülmények részletes bemutatásával – a távhőszolgáltató köteles megküldeni az ármegállapítással összefüggő feladatokat ellátó Magyar Energia Hivatalnak. A Hivatal közigazgatási hatósági eljárás keretében dönt arról, hogy a díjmegváltoztatás megfelel-e a Thtv. 57. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott követelményeknek. A távhőszolgáltató a kezdeményezését az önkormányzatnak a Hivatal jogerős határozatával együtt küldi meg. (Kivételt az 57/A. § (8) bekezdése szabályoz.) Az önkormányzat jegyzője a Thtv. 10. § a) pontja alapján továbbra is köteles a képviselő-testületi előterjesztés tervezetét előzetes véleményezésre megküldeni a fogyasztóvédelmi hatóságnak és a felhasználói érdekképviselőeknek. Az önkormányzat képviselő-testülete köteles a kezdeményezést és a Magyar Energia Hivatal határozatát az ármegállapítás előtt legkésőbb 5 nappal a honlapján közzétenni. A képviselő-testület az Ámt.-n alapuló ármegállapítói hatáskörében továbbra is rendeletben állapítja meg a távhőszolgáltatás csatlakozási díját és a lakossági távhőszolgáltatás díját. Azonban rendeletét csak a távhőszolgáltató olyan kezdeményezésével azonos tartalommal adhatja ki, amelyről a Hivatal jogerős határozatban megállapította, hogy az megfelel a Thtv. előírásainak. A szabályozás természetesen nem akadályozza annak, hogy a díjat a helyi önkormányzat képviselő-testülete – például az érdekképviselői szervek véleményének figyelembevételével – úgy határozza meg, hogy az alacsonyabb legyen mint a távhőszolgáltató kezdeményezésében foglalt alkalmazásával érvényesítendő ár.

Az új szabályozás szerint a távhőszolgáltató a honlapján köteles a Thtv. 57/C. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel közzétenni többek között a távhőszolgáltató és a helyi önkormányzat közötti hőszolgáltatási és ármegállapítási célú megállapodásokat,

valamint a távhőszolgáltató és a helyi önkormányzat között a közüzemi szolgáltatás ellátására kötött megállapodásokat.

Bár az új szabályozás 2009. július 1-jén lép hatályba, megítélésünk szerint indokolt a helyi szabályozások kellő időben való áttekintése, felülvizsgálata.

Készítette:

Dr. Penczné dr. Zoltán Zsuzsanna
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Kecskeméti Kirendeltség

Tájékoztató a helyi hulladékgazdálkodási tervek elfogadásáról

A helyi hulladékgazdálkodási tervek készítését érintően kialakulóban van az a gyakorlat, hogy a települési önkormányzatok több település illetékességi területére vonatkozóan közös hulladékgazdálkodási terv kidolgozásáról és elfogadásáról döntenek. Ezzel kapcsolatban az alábbiakra kívánjuk felhívni a figyelmet.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 35. § (3) bekezdése értelmében a Hgt. rendelkezéseinek figyelembevételével elkészített helyi hulladékgazdálkodási tervet a települési önkormányzat rendeletben hirdeti ki. A törvény 36. § (1) bekezdése alapján: „Az egy körjegyzőséghez tartozó vagy hulladékgazdálkodási feladataikat társulásban vagy más módon közösen ellátó települési önkormányzatok a 35. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségüket közös hulladékgazdálkodási terv kidolgozásával és kihirdetésével is teljesíthetik.”

A hatályos jogi szabályozás alapján a helyi hulladékgazdálkodási terv elfogadását helyi önkormányzati rendeletben kell megállapítani. A Hgt. jelzett paragrafusában szereplő közös hulladékgazdálkodási terv – a Hgt., valamint a törvény végrehajtására kiadott, a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről szóló 126/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet rendelkezései alapján – a helyi hulladékgazdálkodási terv egyik típusának tekinthető. Ennek megfelelően **a rendeletalkotási kötelezettség a Hgt. 35. § (3) bekezdésének megfelelően akkor is fennáll, ha a körjegyzőséghez/társuláshoz tartozó települési önkormányzatok közös hulladékgazdálkodási terv elfogadásáról döntenek.** Tehát a helyi önkormányzatok saját illetékességi területükre nézve ez esetben is egyedileg alkotják meg rendeleteiket.

Kérjük a Tisztelt Jegyző Kollégákat, hogy a helyi hulladékgazdálkodási tervekről való képviselő-testületi döntések előkészítése során a tájékoztatóban foglaltakat szíveskedjenek figyelembe venni.

Készítette:

Dr. Csongrádi Helga
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

A képviselő-testület hivatala

Az Alkotmány 44/B. § (1) bekezdése minden helyi önkormányzat képviselő-testületét kötelezi, hogy hivaltalt hozzon létre. Az Ötv. 38. § (1) bekezdése általános szabályként úgy rendelkezik, hogy **a képviselő-testület egységes hivaltalt hoz létre polgármesteri hivatal elnevezéssel**, az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására.

Az Ötv. 39. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy a polgármesteri hivatal feladatkörét ne az önkormányzat által létesített saját polgármesteri hivatal, hanem több helyi önkormányzat által alapított **körjegyzőség** végezze.

A körjegyzőségi hivatal tehát jogállását tekintve az önkormányzati hivatal egyik fajtája, a résztvevő helyi önkormányzatok gazdálkodásának végrehajtó szerve, jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv (Ámr. 12. § (3) bekezdés 3. pont), mely a tulajdonképpeni klasszikus polgármesteri hivatal feladatkörét látja el.

A körjegyzőség hivatali jellegét alátámasztja – többek között – az Áht. 66. §-a, mely a körjegyzőséget az önkormányzati hivatal típusaként említi taxatív felsorolásában, valamint az is, hogy a körjegyzőségben minden olyan feladatot ellátnak, amit a polgármesteri hivatalban is ellátnak, csak nem egy, hanem több önkormányzat számára, hiszen az Ötv. 38. § (2) bekezdése szerint a körjegyzőséghez tartozó községekben a polgármesteri hivatal feladatkörét – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – **a körjegyzőség látja el**.

Az Ötv. hivatkozott 38. § (3) bekezdése pedig akképp rendelkezik, hogy „ha a körjegyzőség székhelye nagyközség vagy város a körjegyzői feladatokat a nagyközségi, városi jegyző a polgármesteri hivatal bevonásával látja el”.

Az idézetekből következően tehát *különbséget tett a jogalkotó a körjegyzőségbe szerveződött települések között* a tekintetben, hogy körjegyzőségi hivatal létrehozásával, avagy a nagyközségi, illetve városi polgármesteri hivatal bevonásával kerülnek ellátásra a polgármesteri hivatali feladatkörök.

Az Ötv. 38. § (3) bekezdésének megfelelően tehát ha a körjegyzőség székhelye nagyközség vagy város a körjegyzői feladatokat a nagyközségi, városi **jegyző a polgármesteri hivatal bevonásával látja el**, azaz ezekben az esetekben nem jön létre költségvetési szervként működő „körjegyzőségi munkaszervezet”.

A nagyközségi és városi székhelyű körjegyzőségeknek nincs tehát elkülönült körjegyzőségi hivatal elnevezéssel illehető, az Ötv. 39. § (1) bekezdése alapján létrehozott klasszikus körjegyzőségi hivataluk.

Ebből következően az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 29. § (7) bekezdése – körjegyzőségi hivatal hiányában – nem vonatkozhat rájuk, mely szerint „A körjegyzőség költségvetéséről az érdekelt önkormányzatok – saját költségvetési rendületüket tárgyaló képviselő-testületi ülésük előtt – együttes testületi ülésen döntenek”. Természetesen annak nincs akadálya, hogy az Ötv. 38. § (3) bekezdése alapján körjegyzőségbe összeállt települések képviselő-testületei szükség szerint együttes ülést tartsanak, avagy megállapodásukban rögzítsék az együttes ülés megtartásának szükséges eseteit.

Készítette:

Dr. Tyuroski Andrea

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

Hatósági Főosztály tájékoztatói

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXX. törvény rendelkezései

A meghatalmazottak körével kapcsolatos változások:

A Pp. módosítás a 67. § (1) bekezdés e) pontjának további a)-f) alpontokra tagolásával a helyi önkormányzati, kisebbségi önkormányzati, annak szervei, illetve a polgármesteri és jegyzői minőséget érintő perekben külön szabályozással teszi lehetővé, hogy meghatalmazás alapján pontosan mely helyi önkormányzati szervek, tagok és mely személyek láthatják el a perbeli képviseletet.

ea) a helyi önkormányzat pereiben: a helyi önkormányzat képviselő-testületének (közgyűlésének) a tagja, a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke), a jegyző (főjegyző) és a polgármesteri hivatal (főpolgármesteri hivatal, megyei közgyűlés hivatalának) alkalmazottja;

eb) a polgármesternek (főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének, a kerületi hivatal vezetőjének) az őt e minőségében érintő perekben: a helyi önkormányzat képviselő-testületének (közgyűlésének, a kerületi képviselőtestületnek) a tagja, a jegyző (főjegyző) és a polgármesteri hivatal (főpolgármesteri hivatal, megyei közgyűlés hivatala, kerületi hivatal) alkalmazottja;

ec) a jegyzőnek (főjegyzőnek) az őt e minőségében érintő perekben: a polgármesteri hivatal (főpolgármesteri hivatal, megyei közgyűlés hivatala, kerületi hivatal) alkalmazottja;

ed) a helyi önkormányzat szerveinek, valamint e szervek vezetőinek az őket e minőségükben érintő perekben: a szerv alkalmazottja, a jegyző (főjegyző) és a polgármesteri hivatal (főpolgármesteri hivatal, megyei közgyűlés hivatala, kerületi hivatal) alkalmazottja;

ee) a kisebbségi önkormányzatnak, valamint annak vezetőjének az őt e minőségében érintő perekben: a kisebbségi önkormányzat tagja, a kisebbségi önkormányzat szervének vezetője és alkalmazottja;

ef) a kisebbségi önkormányzat szerveinek, valamint e szervek vezetőinek az őket e minőségükben érintő perekben: a kisebbségi önkormányzat tagja, a kisebbségi önkormányzat szervének vezetője és alkalmazottja;

A képviselő-testületet gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat (Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontja), valamint a testületet illetik meg az önkormányzati feladat- és hatáskörök, a képviseletre a polgármester jogosult (Ötv. 9. § (1) bekezdés).

A polgármester az Ötv. alapján a képviselő-testület **törvényes képviselője** ugyanakkor a Pp. módosított 67. § (1) bekezdés új ea) pontja értelmében a jogi személyiséggel rendelkező helyi önkormányzat pereiben az adott polgári perben csak külön jogszabályszerű meghatalmazással rendelkező meghatalmazott képviselőként járhat el.

A meghatalmazást írásban közokiratba (Pp. 195. §) vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba (Pp. 196. §) kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani.

Tekintettel arra, hogy a Pp. 67. § (1) bekezdés ea), ed), ee) valamint az ef) pontjaiban meghatározott perekben félként szereplő közjogi szervek a meghatalmazók, így ezekben az esetekben a kifejezetten a polgári perekben történő képviseleti jog alapítására irányuló testületi döntéseik alapján indokolt a meghatalmazás jogszabályszerű írásba foglalása.

A kötelező jogi képviselet:

Főszabály továbbra is a 67. § (4) bekezdésben foglalt szabály, amely értelmében, ha törvény másként nem rendelkezik, a törvényben szabályozott eljárásokban a jogi képviselet nem kötelező.

Az újonnan bevezetett Pp. 73/A. § (1) bekezdés alapján ***a jogi képviselet kötelező***. A törvényhely b) pontja szerint ***a megyei bíróság elsőfokú hatáskörébe tartozó, a jogi személy cégek egymás közötti pereiben a jogi személy cég számára a per minden szakaszában (a perorvoslati eljárás során is)***.

A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés b) pontját ***a nemperes eljárásban kizárólag akkor kell alkalmazni, ha külön törvény így rendelkezik***.

A fentiek alapján a kötelező jogi képviselet köre tágult. A módosítás értelmében csak és kizárólag a megyei bíróság hatáskörébe tartozó, jogi személy cégek egymás közötti pereiben a per minden szakaszában, ideértve a jogorvoslati eljárásokat is és valamennyi perbeli pozícióban kötelező a jogi képviselet, amelyek során a 119. § kivételével ügyvédjelölt nem járhat el.

A képviselő-testület az Ötv. 80. § (3) bekezdésében foglalt szabályra tekintettel a 9. § (4) bekezdése alapján gazdasági vállalkozás céljából – a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (Gtv.) szabályozott formában – gazdasági társaságot alapíthat és az 1. § (6) bekezdés b) pontja alapján saját felelősségére folytathat vállalkozói tevékenységet.

A képviselő-testület által alapított gazdasági társaság cég és más jogi személy cég közötti megyei bíróság hatáskörébe tartozó perekben tehát kötelező a jogi képviselet.

A Pp. 73/C. § (5) bekezdése értelmében ***az ügyvédjelölt*** (jogi előadó) – a 119. §-ban szabályozott esetet kivéve – a jogi képviseletre kötelezett fél nevében jogi képviselőként nem járhat el.

Ahol tehát kötelező a jogi képviselet ott ügyvédjelölt nem járhat el:

- bírói szint alapján (ítélőtábla, LB előtt), illetve
- képviselet jellege (kötelező) miatt.

A Pp. 73/B. § (1) bekezdése értelmében, ha a jogi képviselet kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata ***hatálytalan***, kivéve a (2) bekezdésben szabályozott eseteket, vagy ha a törvény az adott perbeli cselekményre nézve a meghatalmazott útján történő eljárást kizárja. ***Kivétel a pártfogó ügyvédi képviselet***.

A kötelező jogi képviselet a felperes oldaláról:

A kötelező jogi képviselet hiányában benyújtott felperesi keresetlevelet az eredménytelen hiánypótlási felhívás után idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani. Amennyiben az eljárás során szűnik meg a jogi képviselet, úgy az eredménytelen felhívás esetén a pert meg kell szüntetni.

A kötelező jogi képviselő az alperes oldaláról:

Amennyiben az alperesnek nincs jogi képviselője, úgy kell tekinteni, hogy nem terjesztett elő érdemi védekezést, illetve nem tett perbeli nyilatkozatot, mert a perbeli cselekménye, illetve nyilatkozata a törvény erejénél fogva hatálytalan.

Kötelező permegelőzés:

A jogi személy gazdálkodó szervezetek egymás közötti pereiben (helyi és megyei bíróság hatáskörébe tartozó valamennyi perben) alkalmazni kell a Pp. a 121. §-át követően kiegészült következő 121/A. §-t.

A gazdálkodó szervezetek fogalmát a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. § c) pontja határozza meg, amely értelmében **gazdálkodó szervezet:** az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi együttműködési csoportosulás, a közhasznú társaság, az egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a végrehajtói iroda, továbbá az egyéni vállalkozó. Az állam, **a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv,** az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira is a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, kivéve, ha a törvény e jogi személyekre eltérő rendelkezést tartalmaz.

Az Ötv. 9. § (1) bekezdése alapján jogi személyiséggel rendelkező helyi önkormányzat gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban a Ptk. 685. § c) pontja értelmében fő szabályként – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Amennyiben a jogi személy gazdálkodó szervezetnek minősülő helyi önkormányzatnak más jogi személy gazdálkodó szervezettel (szervezetekkel) szemben fennálló gazdálkodó tevékenységgel összefüggő polgári jogi kapcsolataiban jogvitája merül fel, úgy a Pp. 121/A. § (1) bekezdésében foglalt szabály értelmében a keresetlevél benyújtása előtt a felek **kötelesek egymással** megkísérelni a jogvita peren kívüli elintézését az alábbiak szerint követendő szabályok alapján:

- a fél a vitás kérdésben elfoglalt jogi és ténybeli álláspontjait ezek bizonyítékainak előadásával, szükség esetén az okirati bizonyítékok csatolásával az ügyben érintett összes féllel írásban részletesen **közli**, amelyre
- a másik fél (felek) arra a kézhezvételtől számított **tizenöt nap** alatt az összes felvetett jogkérdésre és a teljes tényállásra kiterjedő, az ellenbizonyítékok előadását is tartalmazó részletes írásbeli választ adnak, melyhez az okirati bizonyítékokat szükség esetén csatolni kell.

Ez az eljárás csak akkor mellőzhető, ha a felek a közöttük felmerült véleményeltérésről **közös jegyzőkönyvet** készítenek.

A (2) bekezdés értelmében, ha a felek jogvitájukat peren kívül nem rendezik, és a felperes keresetet indít, a **keresetlevélhez csatolnia kell:**

- a) az (1) bekezdés alapján a felperes és az alperes által tett írásbeli nyilatkozatokat tartalmazó okiratokat (levelezés, jegyzőkönyv), vagy
- b) azt az iratot, amellyel a felperes igazolja, hogy a jogvita peren kívüli elintézését megkísérelte.

A (3) bekezdés értelmében a (2) bekezdés **a) pontjában meghatározott iratoknak tartalmazniuk kell különösen:**

- a) a feleknek a jogvitára vonatkozó részletes ténybeli és jogi álláspontját a bizonyítékok megjelölésével;
- b) azt, hogy az alperes a felperesi követelésre milyen indokok alapján hogyan nyilatkozott;
- c) azt, hogy a felek az előadott bizonyítékokat miként értékelték;
- d) az előzetes levélváltás, illetőleg az előzetes tárgyalás (jegyzőkönyvkészítés) során felmerült véleményeltérés adatait;
- e) az esetleges előzetes elszámolás eredményét; továbbá
- f) az ügygel kapcsolatos korábbi bírósági vagy más hatósági határozat ügyszámát és tartalmának lényegét; valamint
- g) a felek és képviselőik rövid úton való elérhetőségeit (telefonszám, telefaxszám, e-mail cím stb.).

A (4) bekezdés tartalmazza a fenti kötelező permegelőzés szabályai alóli kivételeket:

- ha a keresetindítására jogszabály hatvan napnál nem hosszabb határidőt állapít meg (közigazgatási perek, sajtó helyreigazítási perek, munkaügyi perek, végrehajtási perek),
- a Pp. Negyedik Részben meghatározott különleges eljárásokban,
- a fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban.

A Pp. 124. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a keresetlevelet – **hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve** – idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha a jogi képviselővel eljáró fél keresetlevele nem tartalmazza a 121. § (1) bekezdésében és a **121/A. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltakat**, illetve, ha a jogi képviselő nem csatolta a meghatalmazását, vagy elmulasztották az eljárási illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség teljesítését.

A keresetlevél tartalmi kellékeit érintő változások:

A keresetlevél benyújtásának szabályai változatlanok, a tartalmi kellékei **két ponton** változnak:

Egyrészt kötelező permegelőzés esetén a keresetlevélnek tartalmaznia kell a Pp. **121/A. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltakat**.

Másrészt a Pp. 121. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt rendelkezés átkerül a (4) bekezdésbe, így ha a felek közötti jogvitában közvetítői eljárás volt folyamatban, a keresetlevélben erre kötelezően utalni kell, azonban a (4) bekezdés már nem kötelező tartalmi kelléke a keresetlevélnek.

Keresetlevél idézés nélküli elutasítása:

A Pp. 130. § (1) bekezdésében foglalt keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának **i) pontja** kibővült, amely értelmében **a jogi képviselő által benyújtott keresetlevél nem tartalmazza** a 121. § (1) bekezdésében és **a 121/A. § (2) bekezdésének a) vagy b) pontjában foglaltakat**, illetve ha a jogi képviselő nem csatolta a meghatalmazását, vagy nem fizették meg az eljárási illetéket.

A per megszűntetése:

A 157. § kiegészül egy új **i) ponttal**, amely értelmében a bíróság a pert megszünteti, ha a jogi képviselő közreműködésével eljárni köteles felperes a megszünt jogi képviseletének pótlásáról felhívás ellenére nem gondoskodik (73/B. § (5) bekezdés).

Az (5) bekezdéssel kiegészült 158. § alapján a bíróság a 157. § i) pontja esetén a pert az eljárás bármely szakaszában köteles megszüntetni, kivéve, ha a Pp. 73/B. § (2)-(4) bekezdései alapján a fél az I. fokú eljárás illetve a perorvoslat során pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő.

A közigazgatási perek:

A Pp. 330. § új (6) bekezdéssel egészül ki. Amennyiben a közigazgatási pert indító felperesi keresetlevél nem felel meg a Pp. 121. §-ban meghatározott követelményeknek, vagy egyéb okból a Pp. 130. § alkalmazásának van helye, úgy az alperes az iratokkal együtt felterjesztett nyilatkozatában csak erre köteles kitérni.

Ebben az esetben az alperes csak akkor köteles érdemi nyilatkozatot tenni, ha a keresetlevél hiányait a felperes pótolta és a bíróság a Pp. 332. § alapján az alperest értesíti a tárgyalás előkészítéséről.

A 331. § új szabályai értelmében a keresetlevél akkor tekinthető határidőben benyújtottnak, ha a felperes igazolja, hogy azt a Pp. 330. § rendelkezéseinek megfelelően az I. fokú határozatot hozó közigazgatási hatóságnál határidőben benyújtotta, de az, valamint az ügy iratai a felterjesztésre, illetve a továbbításra nyitva álló határidőn belül nem érkeztek meg a bírósághoz.

A bíróság ebben az esetben igazolással egyidejűleg a hozzá eljuttatott eredeti keresetlevelet az általános szabályok szerint közli az alperessel és intézkedik az iratok és az alperes nyilatkozatának beszerzése iránt, a mulasztó közigazgatási szervet pedig **pénzbírsággal** (120. §) sújthatja.

A felperesi keresetlevél és a teljes közigazgatási iratanyag I. fokú közigazgatási hatóság által a II. fokú közigazgatási hatósághoz való felterjesztésének határideje **5 nap**, de ha a keresetlevél végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet tartalmaz, akkor **3 nap**. Az alperesi pozícióban szereplő II. fokú közigazgatási hatóság által a bírósághoz történő továbbításra nyitva álló határidő **15 nap**, de ha a keresetlevél végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet tartalmaz akkor **8 nap**. (Pp. 330. § (2) bekezdés)

Amennyiben a bíróság megállapítja, hogy a felperes a keresetét a törvényes határidőben terjesztette elő, de az I. és II. fokú közigazgatási hatóság valamelyike vagy akár mindkettő a felterjesztésre, illetve a bírósághoz való továbbításra vonatkozó törvényes határidőt elmulasztotta, úgy a Pp. 120. § alapján legfeljebb 500.000 Ft-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki.

A Legfelsőbb Bíróság a közigazgatási perben hozott I. fokon jogerős bírói ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem tárgyában a Pp. 340/A. § új (2) bekezdése alapján a hozzá történő beérkezéstől számított százhusz napon belül dönt.

A Pp. módosítások a jelzett kivételekkel 2009. év január hó 1. napjával léptek hatályba.

Készítette:

Dr. Ruttkainé dr. Jelenka Gyöngyi

Hatósági Osztály

Békéscsabai Kirendeltség

Változott a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény

A közrend, valamint az igazságszolgáltatás működésének védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2008. évi LXXIX. törvény egyes rendelkezései 2009. február 1-jével, mások pedig 2010. január 1-jei hatállyal módosítják, illetve kiegészítik a szabálysértési törvényt (Sztv.). A lényegesebb, és az önkormányzati szabálysértési hatóságokat érintő változásokról röviden az alábbiakban adunk tájékoztatást.

Az eddig is alkalmazott gyakorlatnak megfelelően az Sztv. 23. § (2) bekezdése a jövőben előírja, hogy a szabálysértésért kiszabandó büntetés kiszabásakor és az intézkedés alkalmazásakor figyelembe kell venni a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző két éven belül az elkövető által elkövetett **ugyanolyan vagy hasonló jellegű** szabálysértés miatt történt felelősségre vonást.

Az Sztv. alkalmazásával **hasonló jellegű szabálysértésnek** az azonos fejezeten belüli szabálysértéseket kell érteni (Sztv. 31. § (5) bekezdés).

2010. január 1-jétől **központi szabálysértési nyilvántartást kell vezetnie** a Kormány által később rendeletben kijelölt szervnek, melynek célja többek között az eljárás alá vont személy szabálysértési előéletének nyilvántartása, a szabálysértési eljárás gyors és pontos lefolytatása, a szabálysértési végrehajtási rendszer megerősítése. Ez azt jelenti, hogy ettől az időponttól kezdve a szabálysértési hatóságok un. helyi prioritási kötelezettségét felváltja a központi nyilvántartásból történő adatkérési kötelezettség, mely központi nyilvántartást eddig az időpontig létre kell hozni. Érdekesség, hogy – a Kormány által későbbiekben kijelölt szervezet – a nyilvántartással kapcsolatos eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az Sztv.-t kiegészítő 27/A. § részletesen tartalmazza azokat az adatokat, amelyeket a nyilvántartó szervhez – többek között – a szabálysértési hatóságoknak kell továbbítaniuk annak érdekében, hogy azokat nyilvántarthassák és azokról adatot szolgáltatthassanak majd.

2009. február 1-jével akként módosul a szabálysértési eljárásban kirendelhető **szakértőkkel** kapcsolatos rendelkezés, hogy a jövőben csak az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt lehet kirendelni. Kirendelésükre, eljárásukra, szaktevékenységükre, jogaikra és kötelezettségeikre, valamint díjazásukra az igazságügyi szakértőre vonatkozó külön jogszabályok alkalmazandók.

2009. február 1-jétől ismét lehetőség nyílik a szabálysértési hatóságok számára, hogy bizonyos szabálysértést elkövetőkkel szemben **kitiltást** alkalmazzanak. Ezzel összhangban az Sztv. 142/A. §-ában megfogalmazott – a bíróság hatáskörébe tartozó – garázdaság szabálysértési tényállásért felelősségre vont elkövetővel szemben kitiltás alkalmazhatóságát is lehetővé teszi a jogalkotó.

A jövőben kimondja az Sztv. is, hogy **nem sújtható pénzbírsággal** az eljárás alá vont személy, **ha** vele szemben az eljárás alapjául szolgáló cselekmény miatt külön jogszabály alapján **közigazgatási bírság kiszabásának van helye** (Sztv. 87. § (2) bekezdés). (Az idézett rendelkezés nem eredményhez, nevezetesen a közigazgatási bírság tényleges kiszabásához, hanem csak annak kiszabása lehetőségéhez köti a szabálysértési pénzbírság mellőzését.) Ezzel

a rendelkezéssel van összhangban az Sztv. 134. § (1) bekezdését kiegészítő azon rendelkezés is, mely szerint nincs helye helyszíni bírság kiszabásának, ha az elkövetővel szemben az eljárás alapjául szolgáló cselekmény miatt közigazgatási bírság kiszabásának van helye.

Jelentős változást eredményez az Sztv. 127/A. § beiktatása, amely szerint a jövőben – 2009. február 1-jétől – **a bíróság által kiszabott pénzbírság** és a bíróság által megállapított egyéb pénzösszeg **végrehajtásáról** az Sztv. XII. fejezetének végrehajtási szabályai szerint, az elkövető lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában az elkövetés helye szerint illetékes **települési önkormányzat jegyzője gondoskodik**. Ennek érdekében a bíróság a jogerős határozat egy példányát megküldi az illetékes települési önkormányzat jegyzőjének.

Készítette:

Dr. Vida Mária

Hatósági Osztály

Kecskeméti Kirendeltség

A jegyző tájékoztatási kötelezettsége a szabálysértési hatóság felé, ha az ügyfél az ittas vezetés szabálysértése miatt keletkezett közlekedési igazgatási eljárásban a vezetői engedélyét az okmányirodán leadta

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) a 27. § (1) bekezdés b), valamint a 31. § (3) bekezdés f) pontjában 2008. január 20-i hatállyal módosult.

Az új szabályok szerint a rendőr ittas vezetés szabálysértésének gyanúja miatt a vezetői engedélyt a helyszínen elveszi, és azt az illetékes okmányirodának megküldi. Amennyiben a szabálysértési eljárás megindult, a járművezető vezetési jogosultsága a helyszíni elvételtől, ennek hiányában az eljárás megindításának napjától az eljárás jogerős befejezéséig, de legfeljebb 3 hónapig szünetel.

A szabálysértési hatóság értesítésére alapozva a jegyző – a R. 31. § (3) bekezdés f) pontja alapján – határozatban rendelkezik a vezetési jogosultság szüneteléséről, és – helyszíni elvétel hiányában – a vezetői engedély leadására kötelezi az ügyfelet.

A szabálysértési hatóság a járművezető cselekményét járművezetéstől eltiltással szankcionálhatja. Az eltiltás a határozat jogerőre emelkedésével veszi kezdetét, de a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (Sztv.) 19. § alapján az eltiltás időtartamába a szabálysértési hatóság beszámítja azt az időt, amelynek tartamára az eljárás alá vont személy vezetői engedélyét a jogsértő cselekménnyel összefüggésben elvették, illetve bevonták.

Csongrád megyében egyes szabálysértési és közlekedési igazgatási hatóságok eljárásában jogbizonytalanság alakult ki azon esetekben, amikor ittas vezetés gyanúja miatt a szabálysértési eljárás megindult, de a vezetői engedély helyszíni elvételére nem került sor.

A jegyző az Sztv. idézett beszámítási szabályának alkalmazása érdekében tájékoztatta a szabálysértési hatóságot arról, hogy a vezetői engedély bevonásra került, mivel azt az ügyfél az okmányirodán leadta.

A szabálysértési hatóság a jegyző tájékoztatását a vezetői engedély tényleges leadásáról figyelmen kívül hagyta. A járművezetéstől eltiltó határozatában a szabálysértési eljárás megindításának napjától a jogerőre emelkedésig eltelt teljes időszakot beszámítani rendelte az eltiltás időtartamába arra hivatkozva, hogy a jegyző közlekedési igazgatási határozatában a vezetői engedély – a szabálysértési eljárás megindításának napjától – bevonásra került.

A szabálysértési határozat helytelen beszámítási rendelkezése miatt a jegyzőnek, a R. 31. § (3) bekezdés a) pontján alapuló, vezetési jogosultság szünetelését elrendelő határozatával azokat a járművezetőket is beszámítási kedvezményben kellene részesítenie, akik a 31. § (3) bekezdés f) pontján alapuló jegyzői határozat ellenére vezetői engedélyüket nem adják le, ezért a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal a Csongrád Megyei Főügyészség állásfoglalását kérte a követendő eljárásról.

A Csongrád Megyei Főügyészség a K.1708/2008/1/III. számú állásfoglalásában megállapította, hogy az eltiltás időtartamába a szabálysértési hatóság a vezetői engedély helyszíni elvételétől, illetőleg a vezetői engedélynek a jogsértő cselekménnyel összefüggésben történő leadása (a hatóság birtokába adásának) napjától, az eltiltást elrendelő határozat jogerőre emelkedéséig eltelt időt számíthatja be.

A fentiek alapján a jegyzőnek a leadás napjáról haladéktalanul tájékoztatnia kell a szabálysértési hatóságot, amennyiben az ügyfél – az ittas vezetés szabálysértése miatt keletkezett közlekedési igazgatási eljárásban – a vezetői engedélyét az okmányirodán leadta.

A szabálysértési hatóság a beszámítható időtartam kezdő időpontjáról a jegyző tájékoztatása alapján, határozatában köteles rendelkezni.

A beszámítható időtartam mértékét a jegyző, a szabálysértési határozat jogerőre emelkedése napjának ismeretében állapítja meg.

Készítette:

Dr. Molnár László
Hatósági Főosztály

Változások az adóigazgatásban – 2009.

Az egyes adó- és járuléktörvények módosításáról szóló 2008. évi LXXXI. törvény több helyen változtat az önkormányzati adóhatóságokat is érintő jogszabályokon, eltérő hatálybalépési időpontok megállapításával.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 32. §-ának (1) bekezdése kiegészül 2009. február 1. napjától.

A kiegészített szabályozás az alábbi:

„**32. § (1)** A vállalkozók kommunális adójáról és az iparüzési adóról az adóévet követő év május 31-éig kell bevallást tenni. A naptári évtől eltérő üzleti évet választó adózó adóbevallását az adóév utolsó napját követő 150. napig nyújtja be. **Az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység után fizetendő iparüzési adóról – a megfizetés határidejével egyezően – a tevékenység befejezésének napján kell bevallást tenni.**”

A kiegészítés lényege, hogy az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység bevallásának időpontjáról eddig nem szólt a jogszabály, ezért többféle értelmezésre adott okot.

Módosulnak a *kézbesítés* szabályai is. Arra való hivatkozással, hogy az adósnak nincs megfelelő levélszekrénye, nem lehet a továbbiakban – szintén 2009. február 1. napjától – meggátolni, vagy késleltetni az adóhatósági eljárást.

„124. § (1) Az adóhatósági iratot kézbesítettnek kell tekinteni, ha a postai kézbesítés második megkísérlését követő öt munkanapon belül a címzett azt nem vette át, és a posta a rá vonatkozó szabályoknak megfelelően az iratot visszaküldte az adóhatóságnak.

(2) Az adóhatósági iratot a kézbesítés megkísérlésének napján akkor is kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta **vagy a küldemény – a megfelelő levélszekrény hiánya miatt – a címzett számára kézbesíthetetlen.**”

Változik a *felügyeleti intézkedés* szabályozása is. A leglényegesebb változás az – 2009. január 1. napjától –, hogy „*felügyeleti intézkedés keretében nem hozható olyan döntés, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját, összegét az adózó terhére változtatja meg. Amennyiben a felettes adóhatóság vagy az adópolitikáért felelős miniszter megállapítása szerint a felülvizsgált döntés (intézkedés) súlyosításának lenne helye, úgy a jogszabálysértő döntést (intézkedést) megsemmisíti és új eljárás lefolytatását rendeli el.*” (Art. 141. § (4).

A végrehajtás területén a *végrehajtási kifogás* felterjesztésére vonatkozóan nem volt szabályozva a *felterjesztésre rendelkezésre álló idő*, ez 2009. január 1-jétől 8 napban lett meghatározva. *A végrehajtást foganatosító adóhatóság a benyújtott végrehajtási kifogást az ügy összes iratával együtt 8 napon belül terjeszti fel a felettes adóhatósághoz, kivéve, ha a végrehajtást foganatosító adóhatóság a kifogásban foglaltakat maradéktalanul elfogadja és erről a benyújtót tájékoztatja.*

Változtak, méghozzá szigorításra kerültek a *szankciók, jogkövetkezmények* is.

Az Art. 170. §-ának (1) bekezdésében korábban 50 %-ban megállapított adóbírság mérték mellett meghatározott cselekmények esetén már az adóhiány 75 %-a is kiszabható bírságként. „Adóhiány esetén adóbírságot kell fizetni. Az adóbírság mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóhiány 50 %-a. *Az adóbírság mértéke az adóhiány 75 %-a, ha az adóhiány a bevétel eltitkolásával, a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze. Adóbírságot állapít meg az adóhatóság akkor is, ha az adózó jogosulatlanul nyújtotta be támogatási, adó-visszaigénylési, adó-visszatérítési kérelmét, vagy igénylésre, támogatásra, visszatérítésre vonatkozó bevallását, és a jogosultság hiányát az adóhatóság a kiutalás előtt megállapította. A bírság alapja ilyen esetben a jogosulatlanul igényelt összeg.*”

Ez a módosítás összhangban áll az Art.-ban szabályozott azon esetekkel, amikor a törvény kizárja az adóbírság mérséklésének a lehetőségét, például ha az adóhiány a bevétel

eltitkolásával, bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze (hatályba lép: 2009. február 1.).

Készítette:

Varga Zoltán

Hatósági Osztály
Békéscsabai Kirendeltség

A helyi adóztatást érintő – 2009. január 1. napjától hatályos – lényeges változásokról

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) általános rendelkezései közül módosult a 3. § (2) bekezdése. Az új szabályozás értelmében a non-profit szervezetek számára a feltételes adómentességre az a szervezet jogosult, akinek/amelynek egyetlen államban sem merül fel jövedelme (nyeresége) után társasági adófizetési kötelezettsége.

Az új évtől a közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősülő nonprofit gazdasági társaságok kizárólag a helyi iparűzés adóban részesülhetnek a feltételes mentességben.

A legjelentősebb változás az Alkotmánybíróság 155/2008. (XII. 17.) AB határozata nyomán az építményadó és telekadó szabályozásának körében az, hogy 2009. január 1. napjától kezdődően a számított érték szerinti adóztatásról szóló rendelkezések nem lépnek hatályba.

A Magyar Közlöny 2008. december 17-i (180.) számában megjelent AB határozat értelmében a Htv. számított értékre vonatkozó konkrét szabályai sértik az Alkotmányban foglalt jogállamiság elvét. Az alkotmányellenesség azáltal valósul meg, hogy az adóalanyok adókötelezettségét és annak alapját, mértékét a helyi önkormányzatok rendeletben önkényesen határozhatják meg, másfelől pedig abban, hogy az ingatlan tényleges értékének meghatározását sem jogorvoslati fórum, sem bíróság nem vizsgálhatja felül.

Az alkotmánybíróság álláspontja szerint az eddig ismert és hatályos (2009. január 1. napja után is hatályos) kétféle adóalap-meghatározási módszer nem veszélyezteti az önkormányzatok bevételeit.

A fenti adók vonatkozásában változik a Htv. 13. § szerinti építményadó alól mentes ingatlanok körének meghatározása: „a lakáshoz, üdülőhöz tartozó kiegészítő helyiségek” kikerülnek ebből a körből, de ez nem jelent érdemi változást, mivel az értelmező rendelkezések (52. §) között található *hasznos alapterület* fogalmának megváltozásából jól látható, hogy az a hasznos alapterületnek nem része.

Ezen kívül az értelmező rendelkezések között az építményadót érintően a jogalkotó újraszabályozza az építmény, az épület, a lakás, a kiegészítő helyiség, az üdülő fogalmát, valamint bevezet egy új fogalmat: a lakáshoz tartozó melléképület, melléképületrész fogalmát. A törvény kifejezetten rögzíti, hogy a gépjárműtároló nem tekinthető sem kiegészítő helyiségnek, sem melléképületnek.

Műemlék épület felújításához kapcsolódó adómentesség vonatkozásában a 13/A. § új bekezdéssel egészül ki annak szabályozására, ha az építményadó alól mentes épület vonatkozásában az adó alanyának személyében változás következik be (pl. az épületet eladják, vagy az adóalany elhalálozott, megszűnt).

Szintén ebben a tárgykörben pontosításra kerül a 14. § is, miszerint az adókötelezettség a használatbavételi (fennmaradási) engedély jogerőre emelkedését követő évben kezdődik.

Az *iparűzési adó* alapjának meghatározásakor a törvény megszünteti a 90 %-os korlátozást, azaz a külföldi telephelyen elért teljes adóalap-rész levonható lesz a vállalkozó iparűzési adóalapjából. Közzolgáltató szervezetnek minősülő adóalany esetében nem teszi a törvény a mentesség feltételévé azt, hogy a külföldi telephelyen keletkezett adóalap-rész után az adóalanynak külföldön önkormányzati adófizetési kötelezettsége álljon fenn.

Az iparűzési adóalap egyszerűsített meghatározására 8 millió forint nettó árbevételig van lehetőség, ennek megfelelően módosításra került a 39/A. §.

A közvetített szolgáltatások értékét meghatározó fogalom (52. § 40. pont) kiegészítésre került: a beruházó adóalany által értékesített új lakás építéséhez igénybe vett szolgáltatás ellenértéke – alvállalkozói teljesítés értékeként – levonható az adó alapjából, amennyiben azt írásban megkötött, a Ptk. szerinti vállalkozási szerződés alapján veszi igénybe.

Az *adóhatóságok együttműködési kötelezettségét* előíró 42/A. §-al is kiegészült a törvény. Az új szabályozás az ellenőrzési kapacitások jobb kihasználása érdekében az ellenőrzést lefolytató önkormányzati adóhatóságot a megállapítás főbb adatainak átadására kötelezi az állami adóhatóságnak és a többi, az adóztó szintén adóztató önkormányzati adóhatóságnak. Az adatküldés nem váltja ki a másik adóhatóság ellenőrzési eljárását, a cél csupán az adóellenőrzések kölcsönös elősegítése.

Az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adókat és adók módjára behajtandó köztartozásokat csak az adópolitikáért felelős miniszter (pénzügyminiszter) által jóváhagyott számítógépes programrendszerrel lehet nyilvántartani (44. §).

A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (Gjt.) rendelkezései is változnak az idei évtől.

A legjelentősebb változás az ún. cégautóadó bevezetése 2009. február 1. napjától, melyet a törvény a IV. fejezetben szabályoz. Az új adónem a gépjárműadó fizetési kötelezettséget nem érinti. Az adóztatási feladatokat az állami adóhatóság látja el.

A többi változás már érinti az önkormányzati adóhatóságokat is. A Gjt. 2008. január 23-án hatályba lépő módosítása értelmében (2. § (4) bekezdés) a forgalomból kivont gépjármű elidegenítése esetén, ha a változást az átruházó bejelentette, akkor a forgalomba való visszahelyezést követő hónap első napjától nem ő, hanem a tőle tulajdonjogot szerző minősül az adó alanyának.

2009. január 1-jétől csak az az autóbusz mentes a gépjárműadó alól, amelynek az előző évben helyi és helyközi, menetrendszerinti közúti tömegközlekedés folytatásából származott a nettó árbevételének legalább 75 %-a (5. § c) pont).

Az önkormányzati adóhatóságok illetékességi területét szabályozó 9. § (1) bekezdés is kiegészült egy új rendelkezéssel: ha az adóalanynak nincs érvényes lakcíme, akkor az utolsó érvényes lakcíme szerinti önkormányzat látja el az adóztatási feladatokat.

Az adóhatóságok gyakorlatát érinti, hogy ez évtől nemcsak az elsőfokú adóhatósági határozat, hanem a végzés és a végrehajtási cselekmények elleni jogorvoslati eljárások illetékét is az illetékbeszedési számlára kell megfizetni, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 73. § (3) bekezdésében foglaltak alapján.

Az önkormányzatok által rendszeresíthető bevallási nyomtatványok tartalmáról

A pénzügyminiszter az önkormányzati adóhatóságok által rendszeresíthető bevallási, bejelentési nyomtatványok tartalmáról szóló 35/2008. (XII. 31.) PM rendelete a Magyar Közlöny 2008/192. számában jelent meg.

A 2009. január 1. napján hatályba lépett rendelet értelmében az önkormányzati adóhatóságnak a hatáskörébe tartozó adókra a rendelet mellékleteiben szereplő nyomtatványok alapján kell bevallási nyomtatványokat rendszeresítenie azzal, hogy a 1-9. és a 15-16. számú mellékletek által előírt adatokat a bevallási nyomtatványoknak tartalmaznia kell, de az adóhatóság azokat további sorokkal ki is egészítheti.

Helyi iparüzési adó és gépjárműadó esetében a 10-14. számú mellékletek szerint lehet összeállítani a bevallási nyomtatványokat.

A luxusadóval kapcsolatos AB döntésből eredő elsőfokú adóhatósági feladatokról

Az alábbiakban változtatás nélkül kerül közzétételre a Pénzügyminisztérium Illetékek és Önkormányzati Adók Főosztálya által az önkormányzati adóhatóságok és a regionális államigazgatási hivatalok részére a luxusadó-törvényt megsemmisítő AB határozatból eredő elsőfokú adóhatósági feladatokról szóló tájékoztatót.

TÁJÉKOZTATÓ

az önkormányzati adóhatóságok és a regionális államigazgatási hivatalok részére a luxusadó-törvényt megsemmisítő AB határozatából eredő elsőfokú adóhatósági feladatokról

Az Alkotmánybíróság 444/B/2006. AB határozatával a luxusadóról szóló 2005. évi CXXI. törvényt (Ltv.) e határozat kihirdetése napjával, azaz 2008. december 15-ével megsemmisítette. Ebből következően – figyelemmel az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 54-55. §-ára, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 42. §-ának (1) bekezdésére – 2008. december 16-ától megszűnt (tárgyi és alanyi értelemben) a luxusadó-kötelezettség.

Mindez az önkormányzati adóhatóságok feladatai tekintetében kétirányú kötelezettséggel jár.

Egyfelől a 2008. évi adókötelezettség vonatkozásban az önkormányzati adóhatóságnak határozatot kell hoznia, ugyanis a hivatkozott AB határozat alapján luxusadó-kötelezettség (adó jogviszony) csak 2008. december 15-éig állt fenn. Azaz 2008. évben a luxusadó-kötelezettség 366 nap helyett csak 350 napra terjedt ki. A határozatban – az AB döntésére hivatkozással – egyrészt arról kell rendelkezni, hogy az adóhatóság a 2008. adóévre

vonatkozó luxusadó-határozatban szereplő adó összegét az éves adó 16/366-od részével csökkenti. Másfelől szükséges azt is kimondani, hogy az adózó adókötelezettsége az AB határozata kihirdetésének napjával (azaz 2008. december 15-ével bezárólag, 2008. december 16-tól) megszűnt. A fentieknek megfelelően kell az adószámlán is az előírást korrigálni, azaz a korábbi előírásból 16 napra jutó adóösszeget törölni kell. Ha az adózónak ekképp túlfizetése keletkezett, akkor az adóvisszatérítésre az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szabályai az irányadóak.

Másfelől a korábban 2009. évre megalkotott, kihirdetett luxusadóval összefüggő rendelet hatályon kívül helyezését is szükséges – a képviselőtestület következő ülésére – előkészítenie az adóhatóságnak.

A Ltv. hatálya fennállásának – 2006. január 1-jétől 2008. december 15-ig terjedő – idejére vonatkozó adókötelezettség (utólagos) teljesítését vagy az adóhatóság említett időszakhoz kapcsolódó adóigazgatási eljárását (pl. utólagos ellenőrzés lefolytatását) az AB határozat nem érinti. Ebből az is következik, hogy a 13/1991. (V. 21.) PM rendelet – 35/2008. (XII. 31.) PM rendelettel módosított – 2009. évtől hatályos rendelkezései alapján a luxusadó beszedési számlát a luxusadótartozás behajtásához való jog elévülési idejének lejártáig továbbra is fenn kell tartani, a luxusadóval kapcsolatos nyilvántartásokat pedig az adókötelezettség fennállása idejére vonatkozó adómegállapítási jog elévülési idejének lejártáig vezetni kell.

Budapest, 2009. január 9.

Dr. Kónya László s.k.
főosztályvezető

Készítette:

Dr. Kovács Anita
Hatósági Főosztály

Építésügyi igazgatást érintő változás

A Magyar Közlöny 2008. évi 166. számában jelent meg **az építésügy, a településfejlesztés és -rendezés körébe tartozó dokumentációk központi nyilvántartásáról szóló 277/2008. (XI. 24.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: R.), mely **2009. január 1-jén** lépett hatályba.

Az R. előírásai értelmében az e rendelet hatálya alá tartozó dokumentációk – melyek körét a jogszabály 1. §-a tartalmazza – országos központi tervtárának fenntartásáról, valamint az e rendelet hatálya alá tartozó dokumentációk megőrzéséről és közérdekű hasznosításáról az építésügyért felelős miniszter a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság által működtetett országos illetékességű **Dokumentációs Központ** útján gondoskodik.

Az R. alapján az elsőfokú építésügyi hatóságokat, illetve a települési önkormányzatok jegyzőit ezzel kapcsolatban – a teljesség igénye nélkül – a következő kötelezettségek terhelik, melyekre az alábbiakban hívjuk fel a figyelmet:

Az R. hatálya alá tartozó dokumentációk közül

- az 1. § (1) bekezdés c), d), f) és g) pontja szerinti, **az építésügyi hatósághoz benyújtott szakértői vélemények (szakvélemények), nyilatkozatok** egy példányát a használatbavételi vagy fennmaradási engedély jogerőssé, illetve végrehajthatóvá válását követő 30 napon belül **az elsőfokú építésügyi hatóság,**
- az 1. § (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti **helyi építészeti, természeti értékek védelmét elrendelő döntést, valamint a településrendezési eszközöket** az önkormányzat döntését követő 30 napon belül a rendelettel vagy határozattal együtt egy példányban **a jegyző**

köteles a Dokumentációs Központ részére ingyenesen átadni, illetve megküldeni.

Az R. 3. § (2) bekezdése értelmében a dokumentumokat PDF (Portable Document Format), vagy az elektronikus ügyintézési eljárásban alkalmazható dokumentumok részletes technikai szabályairól szóló külön jogszabályban előírtaknak megfelelő formátumban kell a Dokumentációs Központ részére **elektronikus úton**, ügyfélkapun keresztül 100 MB terjedelemtől, **vagy** – 100 MB terjedelem felett minden esetben – az 1. számú mellékletben szereplő, csak **egyszer írható elektronikus adathordozón postai úton** átadni.

A fentiekén túl az R. 3. § (3) bekezdése alapján **az első fokon eljáró építésügyi hatóság** a naptári negyedévben jogerőssé és végrehajthatóvá vált azon építési, módosított építési, továbbépítési, használatbavételi és fennmaradási engedélyek **jegyzékét**, amelyek esetében kivitelezési dokumentáció készítése kötelező, illetve amelyeknél az engedélyezési eljárásban szakvélemény készült, **a negyedévet követő hó 15-éig** köteles a Dokumentációs Központnak megküldeni az e rendelet szerinti kötelezettség teljesítésének ellenőrzése céljából. A jegyzék tartalmi követelményeit az R. 3. § (4) bekezdése tartalmazza.

Készítette:

Dr. Sipos József

Hatósági Osztály

Kecskeméti Kirendeltség

Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói

Tájékoztatás a Ktv., a Kjt. és az Mt. 2009. január 1-jei módosításairól, különös tekintettel a tizenharmadik havi illetmények, munkabérek kifizetésének rendjére

Az egyes törvényeknek a tizenharmadik havi illetmény, munkabér kifizetési rendjével összefüggő módosításáról szóló **2008. évi CX. törvény** (az Országgyűlés 2008. december 15. ülésnapján fogadta el) módosította többek között a Ktv., a Kjt. és az Mt. rendelkezéseit, de csupán **2010. január 1-i hatállyal** az alábbiak szerint.

(Tekintettel arra, hogy a tizenharmadik havi illetmény/munkabér szabályozása mindhárom törvényben hasonló, ezért csak a Ktv. módosításait ismertetjük részletesebben, a Kjt. és Mt. megfelelő módosult paragrafusainak megjelölésével.)

1. Tizenharmadik havi illetmény

A tizenharmadik havi illetményre való jogosultság és jogosító idő meghatározása:

A köztisztviselő tizenharmadik havi illetményre lesz jogosult, ha a tárgyév teljes tartama alatt közszolgálati jogviszonyban állt. A tizenharmadik havi illetmény a köztisztviselőt időarányosan illeti meg, ha a tárgyévben legalább 90 nap közszolgálati jogviszonnyal rendelkezik (Ktv. 49. § (1) bekezdés, Kjt. 68. § (1) bekezdés, Mt. 193/V. § (1) bekezdés).

Új szabályozásként a törvény előírja, hogy a tizenharmadik havi illetményre jogosító idő számítása során a tárgyévben fennállt közszolgálati jogviszonyok időtartamát össze kell számítani és ezen összeszámítás esetén – a köztisztviselőnek járó tizenharmadik havi illetmény összegének megállapítása során – **figyelmén kívül kell hagyni annak a tárgyévben már megszűnt közszolgálati jogviszonynak az időtartamát, amely után a köztisztviselő a tizenharmadik havi illetményt időarányosan megkapta** (Ktv. 49. § (2) bekezdés, Kjt. 68. § (2) bekezdés, Mt. 193/V. § (2) bekezdés).

A tizenharmadik havi illetmény összege:

A tizenharmadik havi illetmény összegének meghatározása során is pontosít az újabb szabályozás (**Ktv. 49. § (5) bekezdés**, Kjt. 68. § (5) bekezdés, Mt. 193/V. § (5) bekezdés), ugyanis kimondja, hogy az a köztisztviselő kinevezésében foglalt,

a) tárgyév december 1-jei illetményének összegével egyezik meg, illetve

b) a munkába lépés napján irányadó illetményének összegével egyezik meg, ha a köztisztviselő tárgyév december 1-jét követően létesített közszolgálati jogviszonyt.

A tizenharmadik havi illetmény kifizetése:

Az új módosítás a tizenharmadik havi illetmény, illetve munkabér havonta történő kifizetése helyett **egyösszegű kifizetést ír elő**, mely alapján **a tizenharmadik havi illetményt a tárgyév decemberében, a hónap 20. napjáig a köztisztviselő számára ki kell fizetni** (Ktv. 49. § (6) bekezdés, Kjt. 68. § (6) bekezdés, Mt. 193/V. § (6) bekezdés).

Ha a közszolgálati jogviszony év közben szűnik meg, a tizenharmadik havi illetmény időarányos részét **az utolsó munkában töltött napon a köztisztviselő részére ki kell fizetni**. Ebben az esetben a tizenharmadik havi illetmény mértékét a kifizetés időpontjában irányadó illetmény összege alapján kell meghatározni (Ktv. 49. § (7) bekezdés, Kjt. 68. § (7) bekezdés, Mt. 193/V. § (6) bekezdés).

Ha a tárgyévi jogszerző időszakot figyelembe véve megállapítható, hogy **túlfizetés** történt, akkor azt a köztisztviselőtől a Munka Törvénykönyve 162. § (1)-(2) bekezdésének alkalmazásával vissza kell követelni. Amennyiben kevesebb jogszerző időt vettek figyelembe, mint ami az (1)-(4) bekezdés alapján megállapítható, akkor a köztisztviselő részére a különbözetet a tárgyévet követő január 15-éig ki kell fizetni (Ktv. 49. § (8) bekezdés, Kjt. 68. § (8), Mt. 193/V. § (8) bekezdés).

Tekintettel arra, hogy a fent részletezett módosítás csupán 2010. január 1. napjával lesz hatályos a 2009. január 1-jétől 2009. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan a tizenharmadik havi illetmény/munkabér **nem kerül szabályozásra** – a Ktv. 49., Kjt. 68., Mt. 193/V. paragrafusai alatt nem találunk rendelkezést. Így tizenharmadik havi illetmény kifizetésére – ezen a jogcímen – 2009. évben nem kerül sor.

A 2009-es évre azonban a Kormány megállapodást kötött a Szakszervezetek Együttműködési Fórumával, mely alapján a munkavállalók a bruttó 180 ezer forintos fizetés alatti keresetük 8,33 százalékát kapják meg havonta **pótlékként**, a 180 ezer forint felett keresők pedig havonta fix 15 ezer forintot kapnak. (Ezen megállapodás jogszabályi rögzítése a mai napig még nem történt meg.)

2. Közzolgálati igazolás

Az új törvény mind a Ktv, a Kjt. és az Mt-ben is **részletesen konkretizálja a munkáltatói/közzolgálati igazolások tartalmi követelményeit, mely szintén csupán 2010. január 1-jén lép hatályba** (Ktv. 64. § (5) bekezdés, Kjt. 36. § (2) bekezdés, Mt. 193/T. § (6)-(7) bekezdés).

A Ktv. 64. § (5) bekezdése alapján a közzolgálati igazolásnak tartalmaznia kell különösen:

- a) a köztisztviselő természetes személyazonosító adatait (név, születési név, anyja neve, születési hely, év, hónap, nap),
- b) a köztisztviselő taj-számát,
- c) a munkáltatónál közzolgálati jogviszonyban töltött idő tartamát,
- d) a köztisztviselő illetményéből jogerős határozat vagy jogszabály alapján levonandó tartozást, illetve ennek jogosultját,
- e) a köztisztviselő által a közzolgálati jogviszony megszűnésének évében igénybe vett betegszabadság időtartamát,
- f) a 19. § (2) bekezdése alapján meghatározott, emelt összegű végkielégítésben való részesülést,
- g) a köztisztviselő munkakörét,
- h) a jubileumi jutalom kifizetését és ennek időpontját,
- i) a tizenharmadik havi illetménynek a közzolgálati jogviszony megszűnése évében történő kifizetését, összegét, valamint a tizenharmadik havi illetményre jogosító időtartamot, illetve – jogosító időtartam hiányában – a kifizetés elmaradását,
- j) a közzolgálati jogviszony megszűnésének évében
- ja) a keresőképtelenséget okozó betegség időtartamát,
- jb) igénybe vett fizetés nélküli szabadság időtartamát, valamint
- jc) jogcímenként – a rendes szabadság és a munkaszüneti napok kivételével – minden olyan munkában nem töltött időtartamot, amely alatt a köztisztviselő átlagkereset-, illetve távollétidő-kifizetésben részesült,
- k) a közzolgálati jogviszony megszűnésének módját, és ha e törvény indokolási kötelezettséget ír elő, a megszüntetés okát. Ez utóbbiakat a köztisztviselő kérésére a közzolgálati igazolásból mellőzni kell.

3. A prémiumévek programról és a különleges foglalkoztatási állományról szóló 2004. évi CXXII. törvény (Péptv.) módosulásai

A 2008. évi CX. törvény **2009. január 1. napjától** akként módosítja a Péptv. 4. § (5) bekezdését, hogy konkrétabban rögzíti a programban részt vevők számára a juttatásokat. Eszerint az eddig járó természetbeni étkezés, vagy étkeztetés mellett a ruházati költségtérítés 30 %-a illeti meg a jogosultakat, valamint utazási költségtérítésre is jogosultak.

A programban részt vevők **2010. január 1-jétől** tizenharmadik havi juttatásra is jogosultak lesznek a Péptv. 4. § (11) bekezdése alapján, melynek összege – ha a programban való részvétel a tárgyévben folyamatosan fennállt – a (4) bekezdésben foglalt juttatás (a programban részt vevő korábbi illetményének 70 %-a) egyhavi összegének 30 %-a.

4. Kjt. módosítások 2009. január 1. napjától

A Kjt.-ben a **végkielégítésre** jogosultak köre bővül (Kjt. 37. § (3) bekezdés), miszerint ha a közalkalmazottal ugyanazon munkáltató legalább két alkalommal határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszonyt létesít, és a korábbi közalkalmazotti jogviszony megszűnése, valamint az újabb közalkalmazotti jogviszony létesítésének időpontja között hat hónapnál hosszabb idő nem telt el, a közalkalmazott végkielégítésre lesz jogosult – feltéve, hogy közalkalmazotti jogviszonya a 27. § (2) bekezdés szerinti eljárásban, a 30. § (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában foglalt okok alapján kerül megszüntetésre, vagy a 25. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint szűnik meg.

Apróbb módosításokra került sor **a Kjt. 20/A. § (4)-(6) bekezdéseiben** is, mely alapján a **KSZK számára beküldendő pályázathoz a pályázónak még csatolnia kell**

- a)* a munkáltató vezetésére kiírt pályázat esetén a munkáltató vezetésére, fejlesztésére vonatkozó programját,
- b)* arról szóló nyilatkozatát, hogy a pályázati anyagában foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggésben szükséges kezeléséhez hozzájárul,
- c)* a külön jogszabályban vagy a pályázatban előírt további követelmények igazolására vonatkozó okiratokat.

A magasabb vezetői munkakörre vagy megbízásra kiírt pályázat esetén a módosítás kimondja, hogy a pályázót a pályázati határidő lejártát követő huszonegy napon belül a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója által létrehozott **legalább háromtagú, a betöltendő munkakör feladatait érintően szakértelemmel rendelkező bizottságnak kell meghallgatnia**, melynek nem lehet tagja – a helyi önkormányzati képviselő-testület tagja kivételével – a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója. A kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója a bizottság írásba foglalt véleményét mérlegelve a pályázati határidő lejártát követő

- a)* hatvan napon belül, vagy
 - b)* első ülésén, ha e jogot testület gyakorolja,
- dönt a közalkalmazotti jogviszony létesítéséről, illetve a vezetői megbízásról. Egyebekben a pályázat elbírálásának rendjét a munkáltató határozza meg.

Összeállította:

Dr. Bányai Rita

Titkárság

Kecskeméti Kirendeltség

Önkormányzati hivatalok 2008. évi iratkezelési ellenőrzésének tapasztalatai

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal 2008. évi Ellenőrzési Tervében foglaltak, illetve a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet 67/A. § (2) bekezdése alapján 2008. évben az önkormányzati hivatalok és az önkormányzatok társulások iratkezelési szabályzataiban foglaltak végrehajtását, a hivatalok ügyiratkezelését ellenőrizte.

Az ellenőrzés **célja** az iratkezelés helyzetének feltárása, továbbá annak vizsgálata volt, hogy az iratkezelés gyakorlati végrehajtása megfelel-e a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Az éves ellenőrzési ütemterv elkészítése és az ellenőrzés végrehajtása a Korm. rendelet 67/A. § (5) bekezdése alapján a mindhárom megyében a Megyei Levéltárakkal egyeztetve történt, mely alapján az alábbi **települési önkormányzatok és társulások ellenőrzésére** került sor:

- *Bács-Kiskun megyében:* Baja, Vaskút, Bátmonostor, Szeremle, Dunafalva, Bácsborsód, Katymár, Felsőszentiván, Tataháza, Kisszállás, Kunbaja, Madaras, Mélykút, Sükösd, valamint a Kistérségi Humán Szolgáltató Intézmény.
- *Békés megyében:* Méhkerék, Doboz, Békés, Medgyesegyháza, Lökösháza.
- *Csongrád megyében:* Baks, Balástya, Csengele, Dóc, Deszk, Forráskút, Domaszék, Bordány, valamint a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Munkaszervezete.

Az ellenőrzés szempontrendszere:

Az ellenőrzés szempontrendszere a megyei levéltárak munkatársaival egyeztetve került meghatározásra, mely alapján mindhárom megyében a levéltár munkatársai az irattározás, a lejárt megőrzésű iratok selejtezésének és a maradandó értékű iratok levéltárnak történő átadásának gyakorlatát ellenőrizte, míg hivatalunk az alábbi témaköröket vizsgálta:

1. Bács-Kiskun megyében:

- a) Az ügyiratkezelés szabályozásának megfelelősége, iratkezelési szabályzat vizsgálata.
- b) A mutatózás megfelelősége.
- c) Az ügyiratok érkezési és iktatási időpontjának összevetése.
- d) A kiadmányozásra vonatkozó szabályok betartása.
- e) Az expedálás szabályszerűsége, tértivevény használata.

2. Békés megyében és Csongrád megyében:

- a) A hivatal rendelkezik-e az Ltv., valamint a Korm. rendeletnek megfelelő egyedi/egységes iratkezelési szabályzattal.
- b) Az iratkezelés szervezete (központi, osztott, vegyes).
- c) Az iratkezeléssel kapcsolatos felelősség szabályozottsága (egyedi iratkezelési szabályzatban, munkaköri leírásban, külön vezetői utasításban).
- d) Amennyiben elektronikus iratkezelési szoftverrel történik az iratok nyilvántartása:
 - tanúsítással rendelkezik-e a szoftver,
 - jogosultsági rendszer kidolgozottsága,
 - az iratkezelési szoftver működési tapasztalatai,
 - hogyan támogatja az iratkezelési gyakorlat a szerv rendeltetésszerű működését.
- e) Az iratkezelés folyamatának ellenőrzése a küldemények beérkezésétől a iratok selejtezéséig, illetve levéltárba történő átadásáig.
- f) Az átmeneti, illetve a központi irattár kezelése, az ott tárolt iratok rendezettség.

- g) Az iktatási/nyilvántartási fegyelmet, az iktatókönyvek hitelességét, a küldemények útjának pontos nyomon követhetősége.
- h) A kiadmányozás rendje, és a kiadmányozáshoz használt hivatali bélyegzők nyilvántartásának és használatának rendje.
- i) Az irategység elvének érvényesülése (a több fázisban intézett ügyek egyes fázisaiban keletkezett iratok ügyiraton belüli megléte).
- j) A lejárt megőrzési idejű iratok iratkezelési szabályzatban meghatározottak szerinti rendszeres selejtezése és a nem selejtezendő, maradandó értékű iratok illetékes levéltárnak történő átadása.
- k) A feladatkörök megváltozása, megszűnő szervek, szervezeti egységek esetén az iratok sorsának rendezése.

Az ellenőrzés tapasztalatai:

1. Bács-Kiskun megyében

a) Az ügyiratkezelés szabályozásának megfelelése

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 10. § (1) bekezdés c) pontja szerint **egyedi iratkezelési szabályzatot** ad ki az önkormányzati hivatal számára a jegyző (főjegyző) az illetékes közlevéltárral és a területileg illetékes közigazgatási hivatallal egyetértésben. A vizsgált időszakban, a vizsgált önkormányzatok mindegyike rendelkezett külön iratkezelési szabályzattal. A szabályzatokkal a Bács-Kiskun Megyei Levéltár vezetője egyetértett és azokat a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Bács-Kiskun Megyei Kirendeltségének vezetője is jóváhagyta.

b) A mutatózás megfelelése

Az ellenőrzött önkormányzatok különböző iktatóprogramokat használnak, melynek többsége már rendelkezik tanúsítvánnyal. Iktatóprogramok pl.: a Magó Kft. által kifejlesztett WIKT 6.0. iktatóprogram, a Net Team által fejlesztett „Kontroller”, Net Team Magyarország Kft. által fejlesztett Kontroller 1.0.4 verziós elektronikus iktatóprogram, LÁVA Manager Iroda által fejlesztett „Iktató 2000”, az AC. SOFT Kft. által fejlesztett „IRMA”.

Általánosságban elmondható az iktatórendszerekre, hogy az alszámokra tagolódó sorszamos iktatásnál az egyedi ügyben keletkezett első irat önálló sorszámot, főszámot kap. Az ügyben keletkező további iratváltás a főszám alszámain kerül nyilvántartásba. A beérkező iratra adott válasz a beérkező irat alszámát kapja. Több kisebb önkormányzatnál tapasztaltuk (6 esetben), hogy még a szabálysértési ügyeket elkülönítetten kézzel iktatják, ezért vegyes iktatást végeznek.

Fontos megjegyezni, hogy a Korm. rendelet 2007. január 1. napjával hatályon kívül helyezte a helyi önkormányzatok iratkezelési mintaszabályzatáról szóló 38/1998. (IX. 4.) BM rendeletet, amely korábban lehetővé tette a gyűjtőszám alkalmazását. Ennek ellenére 6 esetben talákoztunk olyan iratkezelési szabályzattal, ahol még élt a „gyűjtőszám” fogalma, noha már az elektronikus iktatás sem teszi annak gyakorlati használatát lehetővé. Ezen önkormányzatoknak javasoltuk az iratkezelési szabályzatuk átdolgozását a jogszabálynak megfelelően.

A Korm. rendelet 43. § (1) bekezdése szerint az iktatókönyvet az év utolsó munkanapján, az utolsó irat iktatása után le kell zárni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a kézi iktatókönyv esetében az iktatásra felhasznált utolsó számot követő aláhúzással kell a zárást elvégezni, majd azt a keltezést követően aláírással, továbbá a körbélyegző lenyomatával hitelesíteni kell. A 43. § (3) bekezdés kimondja, hogy iratkezelési szoftver alkalmazása esetén biztosítani kell, hogy zárás után a rendszerbe az adott évre, az adott iktatókönyvbe ne lehessen több iratot iktatni.

A fenti jogszabály alapján év végén a lezárást követően gépi adathordozóra el kell készíteni az elektronikus iktatókönyvet, azt követően papírra kell nyomtatni és azt kell hitelesíteni. A vizsgált időszak – a 2007. évben – a kinyomtatott iktatókönyvek az ellenőrzés során 8 esetben nem álltak rendelkezésre. Ezen önkormányzatoknak javasoltuk, hogy az iktatókönyveket az év utolsó munkanapján zárják le és az iratkezelési szabályzatuk szerint az év végi lezárást követően gépi adathordozóra készítsék el az elektronikus iktatókönyvet, nyomtassák ki papíralapon és hitelesítsék.

c) Az ügyiratok érkeztetési és iktatási időpontjának összevetése

A vizsgált önkormányzatok mindegyikének iratkezelési szabályzata, vagy SZMSZ-e rögzítette, hogy mely személyek jogosultak átvenni és felbontani a polgármesteri hivatalokhoz érkezett küldeményeket. Általános jó a gyakorlat, hogy az iratkezelők az iratokat a beérkezés napján, de legkésőbb az azt követő munkanapon iktatják be. Soron kívül iktatják a határidős iratokat, táviratokat, telefaxokat, elektronikus úton érkezett leveleket, expressz küldeményeket és a hivatalból tett intézkedéseket tartalmazó „sürgös” jelzésű iratokat. A vizsgálat során az érkezés és az iktatás szűrőpróbaszerű összevetésekor megállapítást nyert, hogy az ügyiratok érkeztetése és iktatása a szabályzatoknak megfelelően történt az ellenőrzött önkormányzatoknál.

d) A kiadmányozásra vonatkozó szabályok betartása

A Korm. rendelet 52. § (1) bekezdése kimondja, hogy külső szervhez vagy személyhez küldendő iratot kiadmányként csak a szervezeti és működési szabályzatban, ügyrendben meghatározott, kiadmányozási joggal rendelkező személy írhat alá. Általános tapasztalatunk volt, hogy az önkormányzatok többsége rendelkezik kiadmányozási szabállyal, de a vizsgálat során két önkormányzatnak nem volt semmilyen szabályozása a kiadmányozásra. Ezen önkormányzatok részére javasoltuk a jogszabályoknak megfelelő kiadmányozási rend szabályozását, rögzítését.

A vizsgálat során szűrőpróbaszerűen megvizsgált iratok tekintetében megállapítottuk, hogy a kiadmányozási szabállyal rendelkező ellenőrzött önkormányzatok kiadmányozási gyakorlata a szabályozásnak megfelelően történt.

Apróbb hiányosságok mutatkoztak a bélyegzők folyamatos nyilvántartása, valamint a már nem használt bélyegzők megsemmisítése terén az ellenőrzött önkormányzatoknál. Az iratkezelési szabályzatok és a Korm. rendelet 54. §-a előírja, hogy a kiadott és használt bélyegzőkről folyamatos nyilvántartást kell vezetni, valamint a nem használt bélyegzőket meg kell semmisíteni. Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy 4 önkormányzat nem rendelkezett bélyegző-nyilvántartással és 6 önkormányzatnál nem gondoskodtak a már nem használt bélyegzők megsemmisítéséről. Ezen önkormányzatokat felhívtuk az eddigi gyakorlat megváltoztatására.

e) Az expedíálás szabályszerűsége, a tértivevény használat

Az expedíálást az iratkezelési szabályzatok minden esetben szabályozták a Korm. rendeletnek megfelelően. E szerint az iratkezelőnek ellenőriznie kell, hogy az aláírt, illetőleg hitelesített és bélyegzőlenyomattal ellátott leveleken végrehajtottak-e minden kiadói utasítást. Ellenőrizni kell, hogy a mellékleteket csatolták-e. E feladat elvégzése után az irat másolatán fel kell jegyezni a továbbítás keltét és ennek tényét a hagyományos átadókönyvben is rögzíteni kell az ügyirat nyomon követhetőségének biztosítása érdekében. A küldeményeket a továbbítás módja (posta, külön kézbesítő, futárszolgálat) szerint kell kezelni.

A szűrőpróbaszerűen megvizsgált iratokra a vizsgált 14 önkormányzatnál 10 esetben az ügyintézők nem vezették fel az expedíálás megtörténtét, a postára adás dátumának pontos megjelölésével.

Előírás az is, hogy a postai kézbesítésnél használt tértivevényeket az ügyiratokhoz kell csatolni. Általános tapasztalat, hogy a tértivevényt rendszeresen használják olyan iratok tekintetében, melynek kézbesítéséhez jogkövetkezmény fűződik, de a megvizsgált iratokban a tértivevények nem minden esetben voltak az ügyiratokhoz csatolva és a jogerősítést igénylő rendelkezéseken nem minden esetben volt szabályosan rávezetve – az átvétel időpontjának ismeretében – a jogerősítő záradék. A jogerősítő záradék rögzítését a 14 ellenőrzött önkormányzat közül 6 esetben nem találtuk, így felhívtuk őket, hogy a tértivevények használata során az olyan ügyiratokra, melyek átvételéhez jogkövetkezmény fűződik a jogerősítés megtörténtét minden esetben jegyezzék fel záradékon, vagy azt külön íven csatolják az ügyiratokhoz.

2. Békés megyében

a) A köziratokról, a közlevéltárakról, és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvénynek, illetve a 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendeletnek megfelelő Egyedi Iratkezelési Szabályzat készültségi foka

A vizsgált önkormányzatok polgármesteri hivatalai kivétel nélkül rendelkeznek iratkezelési szabályzattal, az ellenőrzés időpontjában csupán egy önkormányzat szabályzatának a jóváhagyása volt folyamatban a levéltár által. Így 2008. november 26. napjától már mindegyik önkormányzat rendelkezett a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 10. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően jóváhagyott szabályzattal.

b) Iratkezelés szervezete és rendszere

A polgármesteri hivatalokban az iratkezelési feladatok központilag kerülnek ellátásra, egy-egy személy feladataként. Az ügyintézés folyamatában az iratkezeléssel kapcsolatos egyes tevékenységeket az érintett ügyintézők végzik.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az ellenőrzött szervek mindegyike az iratokat elektronikus program segítségével tartja nyilván. Az iratkezelő szoftvert jellemzően egyetlen munkaállomáson használják. A közfeladatot ellátó szerveknél alkalmazható iratkezelési szoftvekkal szemben támasztott követelményekről rendelkező 24/2006. (IV. 29.) BM-IHM-NKÖM együttes rendeletben foglaltaknak megfelelő, teljeskörű tanúsítvánnyal rendelkező programot 4 hivatalban használnak, csak egy önkormányzatnál alkalmaznak tanúsítvánnyal

nem rendelkező iratkezelési szoftvert, amelyet azonban 2009-ben egy tanúsítvánnyal rendelkező programra kívánnak cserélni.

c) Az iratkezeléssel kapcsolatos felelősség

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az egyedi iratkezelési szabályzatokban egyöntetűen meghatározták a felelősségi rendszert. Az iratkezelés irányításáért, valamint az iratkezelés felügyeletéért a jegyzők a felelősek.

A jegyző felügyeleti hatáskörébe tartozó feladatok, mint

- az iratkezelési szabályzat elkészítése, jóváhagyása,
- az iratkezelési szabályzat végrehajtásának rendszeres ellenőrzése,
- az iratkezelés személyi és szervezeti feltételeinek kialakítása,
- az iratkezelést végző, vagy azért felelős személyek szakmai képzése és továbbképzése,
- iratkezelési segédesszközök biztosítása,
- az elektronikus iratkezelési szoftver hozzáférési jogosultságainak, helyettesítési jogoknak, a külső és belső név- és címtáraknak naprakészen tartása, az üzemeltetési és adatbiztonsági követelmények betartása,
- hivatalos és személyes elektronikus postafiókok szabályozott működtetése,
- az iratkezelés minőségbiztosítási rendszerének folyamatos működése.

Ezek végrehajtásáról a jegyzők folyamatosan gondoskodnak.

d) Az iratkezelési infrastruktúra helyzete

Teljeskörű tanúsítvánnyal rendelkező iratkezelési szoftvert használó 4 hivatal közül háromban a Kontroller Iktató- és Ügyiratkezelő Rendszert, a negyedikben az E-Iktat iratkezelő programot alkalmazzák.

Csupán egy önkormányzatnál használják a Virus Soft Bt. által készített Iktató Szoftvert, amely azonban nem rendelkezik tanúsítvánnyal, ezért 2009-től be kívánják vezetni a GovSys Ügyiratkezelő Rendszert, amelyet a Professzionál Informatikai Zrt. készített és teljeskörű tanúsítással rendelkezik.

e) Az iratkezelési szoftver működési tapasztalatai:

Négy önkormányzati hivatalban 2008. elején vezették be az iratkezelési szoftvert, ennél fogva átfogó tapasztalatokkal nem rendelkeznek, az eddigi tapasztalatok szerint nem voltak gondok, gyorsítja, támogatja a munkát, átfogó kép viszont az év végi statisztikai jelentéseket követően fog kialakulni.

Egy hivatalban viszont a jelenleg használt program megérett a cserére, nem rendelkezik minősítéssel, a tervezett új iratkezelő szoftver jobban alkalmazkodik majd a kistérségi igényekhez.

f) Iratkezelés folyamata

A küldemények érkezésének módja szabályozott az egyedi iratkezelési szabályzatban mindegyik önkormányzatnál. A gyakorlatban mindenhol a meghatalmazással rendelkező munkatárs veszi át a Magyar Posta Zrt. útján érkező küldeményeket.

Küldemények felbontása:

Három önkormányzat polgármesteri hivatalában a küldeményeket a polgármester bontja fel, egy hivatalban a jegyző által e feladattal megbízott titkársági dolgozó, a postabontó, egy

másikban azonban az egyedi iratkezelési szabályzatban a jegyző szerepel, a gyakorlatban viszont a polgármester bontja fel a küldeményeket, ezért az utóbbi önkormányzatot felhívtuk a szabályzat ezen rendelkezésének módosítására.

Küldemények érkeztetése:

A vizsgálat megállapította, hogy négy önkormányzat polgármesteri hivatalában az érkeztetés, valamint az iktatás egy munkafázisban valósul meg, az érkeztetés az érkeztető bélyegzőnek az iratokra való rányomásával, dátumbélyegzővel történik, ezt követően megtörténik az iktatás.

Egy önkormányzatnál viszont a gyakorlatban az érkeztetés mozzanata nem valósult meg. A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet 34. § (1) bekezdés értelmében minden beérkezett küldeményt érkeztetni kell. A 34. § (2) bekezdése meghatározza azt a minimális tartalmat, amelyet fel kell vezetni. A küldeménynek a fogadó félhez történő beérkezése időpontjában nyilvántartásban kell rögzíteni minimálisan a küldemény sorszámát, a küldőjét, az érkeztetés dátumát és könyvelt postai küldeménynél a küldemény postai azonosítóját. Az érkeztetés dátumát és az érkeztető azonosítót a küldemény elválaszthatatlan részeként fel kell tüntetni.

Küldemények szignálása:

Négy hivatal egyedi iratkezelési szabályzata pontosan rendelkezik a szignálás mozzanatairól, viszont egy önkormányzatnál ez hiányzik. Ezen hiányosság pótlására felhívtuk a figyelmet.

g) Iktatás

Iktatási és nyilvántartási fegyelem:

A polgármesteri hivatalokban a beérkező, illetve az ott keletkező iratokat – ha jogszabály másként nem rendelkezik – iktatással tartják nyilván. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az iratkezelők az egyedi iratkezelési szabályzatokban foglaltaknak megfelelően az iratokat a beérkezés napján, de legkésőbb az azt követő munkanapon beiktatják.

Iktatókönyv hitelessége:

Két hivatal egyedi iratkezelési szabályzata több helyen rendelkezik papíralapú iktatókönyvről, manuális iktatásról, valamint ügyviteli programmal vezérelt elektronikus iktatókönyvről. Tekintettel arra, hogy az előbbi önkormányzatoknál 2008. évben bevezettek egy-egy tanúsított iratkezelő szoftvert, ezért felhívtuk a figyelmet arra, hogy az egyedi iratkezelési szabályzat papíralapú iktatókönyvről szóló rendelkezéseit – a teljes átállást követően – törölni szükséges.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a megelőző években a papíralapú iktatókönyvek a szabályoknak megfelelően. Az elektronikus iktatókönyv hitelesítési eljárása – a tanúsítással rendelkező szoftver segítségével – az év végi zárást követően automatikusan megtörténik. Egy önkormányzatnál a tanúsítvánnyal nem rendelkező ügyviteli programmal vezérelt elektronikus iktatókönyvek – papírtakarékossági okok miatt – nem kerültek kinyomtatásra, viszont az elektronikus lezárásaik megtörténtek.

Küldemények útjának pontos nyomon követhetősége:

Három önkormányzat polgármesteri hivatalában pontosan nyomon lehet követni a küldemények útját, mert az érkeztetési-, iktatási nyilvántartáson kívül átadókönyv, illetve előadói munkanapló bevezetésre került, két önkormányzatnál viszont nem használnak előadói munkanaplót, így a küldemények útját nem lehet pontosan nyomon követni.

Hivatali bélyegzők nyilvántartásának és használatának rendje:

Két polgármesteri hivatalban a kiadmányozáshoz alkalmazható bélyegzőkről, érvényes aláírás-bélyegzőkről rendelkezésre áll nyilvántartás, amelyben szabályoknak megfelelően rögzítve vannak a változások, visszavonások is. Egy önkormányzatnál külön nyilvántartás nincs, viszont a bélyegzők átvételének ténye rögzítve van átvételi elismervénnyel. Két hivatalban viszont nem állt rendelkezésre nyilvántartás.

Az irategység elvének érvényesülése:

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a polgármesteri hivataloknál – a hivatalok feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek intézésének áttekinthetősége érdekében – az azonos ügyre, egy adott tárgyra vonatkozó iratokat egy egységként, ügyiratként kezelik. Az ügyiratok előzményezése, valamint szerelése a szabályoknak megfelelően történik.

h) Irattározás, selejtezés

Irattározás:

Megállapítást nyert, hogy a vizsgált önkormányzatoknál az irattározások a szabályzatokban foglaltaknak megfelelően történnek.

Lejárt megőrzésű iratok rendszeres selejtezése és a maradandó értékű iratok levéltárnak történő átadása:

Általánosságban elmondható, hogy az iratok selejtezésére, valamint a maradandó értékű iratok levéltárnak történő átadására régen került sor, előfordult olyan is, hogy 1997-ben történt utoljára. Levéltári átadást, illetve selejtezést viszont minden önkormányzat 2009. évre tervez.

i) Intézkedések a feladatkör megváltozása, illetve munkakör átadása esetén

Az egyes önkormányzatok egyedi iratkezelési szabályzatai a jogszabálynak megfelelően rendelkeznek az iratok sorsáról feladatkörök megváltozása, illetve munkakörök átadása esetén. A vizsgálat megállapította, hogy a szabályoknak megfelelően került sor a munkakör-, illetve irat átadás-átvételre.

3. Csongrád megyében

a) A köziratokról, a közlevéltárakról, és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvénynek, illetve a 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendeletnek megfelelő Egyedi/Egységes Iratkezelési Szabályzat készültségi foka

A közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 10. (1) bekezdés c) pontjának megfelelően valamennyi ellenőrzött szerv rendelkezett a jogszabálynak megfelelő iratkezelési szabályzattal, melyeket a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal és a Csongrád Megyei Levéltár jóváhagyott. Néhány polgármesteri hivatal a Kormányzati Iratkezelési Felügyeleti Osztály által közzétett segédanyagot vette át, így ezen szervezeteknél javasoltuk a szabályzat egyediesítését, gyakorlathoz való igazítását.

b) Iratkezelés szervezete és rendszere

Az iratkezelés szervezete:

A Korm. rendelet 16. § (1) bekezdésének megfelelően a polgármesteri hivatalokban a szerv adottságainak és igényeinek megfelelően az iratkezelési feladatok központilag kerülnek

ellátásra, egy személy feladataként, melyet kapcsolt munkakörben általánosságban az igazgatási feladatokat is ellátó munkatárs végez el. A kapcsolt feladatellátás miatt a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az operatív iratkezelés elvégzése mellett kevés időt tudnak fordítani az ellenőrzött szervek az iratok szabályszerű irattározására.

Az ügyintézés folyamatában az iratkezeléssel kapcsolatos egyes tevékenységeket minden esetben az érintett ügyintézők végzik el a szabályozásnak megfelelően.

Az iratkezelés rendszere:

Az ellenőrzött szervek iratkezelési rendszere a Korm. rendelet 40. § (1) bekezdésének megfelelően alszámokra tagolódó sorszámos iktatási rendszerek. Az iktatószám felépítése tekintettel arra, hogy minden szervezetnél központi iratkezelés történik: Főszám-alszám/év. A főszám és alszám folyamatos sorszám, amelyet elektronikus iktatás esetében az elektronikus programba beállított számláló automatikusan képez, illetve a kézi iktatókönyvben az iktatási feladatot ellátó munkatárs folyamatosan állítja elő. A megvizsgált iratokon a jogszabályi előírásnak megfelelő nyilvántartási szám volt megtalálható.

A vizsgálat során találtunk néhány olyan iratkezelési szabályzatot, amelyek tartalmaztak gyűjtőszámra, illetve gyűjtőívre vonatkozó rendelkezéseket. Ezen esetekben kértük a szabályzat módosítását tekintettel arra, hogy a Korm. rendelet nem teszi lehetővé gyűjtőszám és gyűjtőív használatát. Megjegyezendő, hogy gyakorlati alkalmazásuk a jogszabálynak megfelelően egyetlen szervezetnél sem fordult elő.

c) Az iratkezeléssel kapcsolatos felelősség

Az ellenőrzött szervek mindegyike az egyedi iratkezelési szabályzatában határozta meg az iratkezeléssel kapcsolatos felelősségi rendszert. Az iratkezelés irányításáért, valamint az iratkezelés felügyeletéért minden esetben a jegyző felelős. Az iratkezelésben résztvevő ügyintézők, ügykezelők felelősségét az egyedi iratkezelési szabályzatok általánosságban tartalmazzák.

A jegyző felügyeleti hatáskörébe tartozó feladatok, mint

- az iratkezelési szabályzat végrehajtásának rendszeres ellenőrzése,
- az iratkezelést végző, vagy azért felelős személyek szakmai képzése és továbbképzése,
- az iratkezelési segédeszközök biztosítása,
- a hivatalos és személyes elektronikus postafiókok szabályozott működtetése,
- az informatikai rendszer vonatkozásában az üzemeltetéssel és ellenőrzéssel kapcsolatos egyes munkakörök betöltéséhez szükséges informatikai ismeretek meghatározása, illetve a követelményekért általánosan felelős személy és a rendszer üzemeltetésért önállóan felelős személy kijelölése

csak a szabályzatban rögzített feladatok, melyek végrehajtásáról a jegyzők eddig még nem gondoskodtak, ezért javasoltuk ezen feladatok mielőbbi végrehajtását.

d) Az iratkezelési infrastruktúra helyzete

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy egy polgármesteri hivatalban papíralapú iktatókönyvet alkalmaznak, a többi ellenőrzött szervezet pedig elektronikus iktatóprogram segítségével kezeli iratait. Az elektronikus iktatóprogramot alkalmazó szervek közül csak egy szervezet használ a közfeladatot ellátó szerveknél alkalmazható iratkezelési szoftverekkel szemben támasztott követelményekről szóló 24/2006. (IV. 29.) BM-IHM-NKÖM együttes rendeletben meghatározott feltételeket nem teljesítő, tanúsítvánnyal nem rendelkező iratkezelési szoftvert. Ezen szervezet figyelmét felhívtuk, hogy a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényt módosító 2005. évi CXLIX.

törvény 7. § (2) bekezdés c) pontja szerint a közfeladatot ellátó szervek 2009. január 1-jétől csak tanúsított iratkezelési szoftvert alkalmazhatnak iratkezelésük során.

e) Iratkezelés folyamata

Küldemények átvétele:

Minden esetben az egyedi iratkezelési szabályzatok rögzítik az iratok érkezési módját, az átvételre jogosultak körét, továbbá a jogszabályi előírásoknak megfelelően mindenre kiterjedő rendelkezések találhatók az átvétel igazolására, a sérült küldemények, a gyors elintézészt igénylő iratok kezelésére, illetve a téves címzés és helytelen kézbesítés esetén a teendőkre.

A küldemények átvételére általában a postai meghatalmazással rendelkező munkatársak, illetve a jegyző jogosult. Az átvételi jogosultságokra vonatkozó meghatalmazások minden esetben naprakészen nyilvántartottak, illetve a küldemények átvétele a szabályozásnak megfelelően megtörténtek.

Küldemények felbontása:

A Korm. rendelet 27. és 28. §-ának megfelelően az egyedi iratkezelési szabályzatok minden esetben rögzítik, hogy mely küldeményeket kell felbontani, melyeket kell felbontás nélkül a címzetthez továbbítani illetve, hogy mely munkatárs jogosult a küldeményeket felbontani.

A gyakorlatban a polgármesteri hivatalhoz érkező küldeményeket a jegyző, vagy az általa megbízott személy bontja fel és adja át az ügyviteli feladatokat ellátó ügyintézőnek. Pozitívumként említendő, hogy néhány szervezetnél találtunk meghatalmazásokat a jegyző mint postabontó szabadságolása miatti távolléte esetére.

Küldemények érkeztetése:

Az egyedi iratkezelési szabályzatok szerint a papíralapú és elektronikus küldemények átvételét érkeztető nyilvántartás segítségével dokumentálni, érkeztetni kell. Az érkeztetés az érkeztető bélyegzőnek az iratokra való rányomásával, dátumbélyegzővel történik.

A Korm. rendelet 34. § (1) bekezdése értelmében minden beérkezett küldeményt érkeztetni kell. A 34. § (2) bekezdése meghatározza azt a minimális tartalmat, amely az érkeztető nyilvántartás során fel kell vezetni. A küldeménynek a fogadó félhez történő beérkezése időpontjában nyilvántartásban kell rögzíteni minimálisan a küldemény sorszámát, a küldőjét, az érkeztetés dátumát és könyvelt postai küldeménynél a küldemény postai azonosítóját. Az érkeztetés dátumát és az érkeztető azonosítót a küldemény elválaszthatatlan részeként fel kell tüntetni.

A gyakorlatban az érkeztetés mozzanata egyik ellenőrzött szervnél sem valósult meg.

Küldemények szignálása:

A Korm. rendelet 51. § (1) bekezdése szerint az intézkedést igénylő beadványok esetében a jegyző mindig kijelöli az ügyintézészt végző személyt. Ugyanezen bekezdésnek megfelelően néhány polgármesteri hivatal egyedi iratkezelési szabályzatában rögzítette azt a lehetőséget, hogy szignálás nélkül továbbítsanak iratot közvetlenül az ügyintézőhöz.

f) Iktatás

Iktatási és nyilvántartási fegyelem:

A polgármesteri hivatalokban a beérkező, illetve az ott keletkező iratokat, ha jogszabály másként nem rendelkezik iktatással tartják nyilván. Az iratkezelők az egyedi iratkezelési

szabályzatban foglaltaknak megfelelően az iratokat a beérkezés napján, de legkésőbb az azt követő munkanapon beiktatják.

Iktatókönyv hitelessége:

A Korm. rendelet 43. § (1) bekezdése szerint az iktatókönyvet az év utolsó munkanapján, az utolsó irat iktatása után le kell zárni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a kézi iktatókönyv esetében az iktatásra felhasznált utolsó számot követő aláhúzással kell a zárást elvégezni, majd azt a keltezését követően aláírással, továbbá a körbélyegző lenyomatával hitelesíteni kell. A 43. § (3) bekezdés kimondja, hogy iratkezelési szoftver alkalmazása esetén biztosítani kell, hogy zárás után a rendszerbe az adott évre, az adott iktatókönyvbe ne lehessen több iratot iktatni.

A fenti jogszabály alapján év végén a lezárást követően gépi adathordozóra el kell készíteni az elektronikus iktatókönyvet, azt követően papírra kell nyomtatni és azt kell hitelesíteni. A vizsgált szervek közül csak két szervezetnél történt meg az iktatókönyvek hitelesítése, ezért javasoltuk az iktatókönyvek év végi hiteles lezárását.

A polgármesteri hivatalokban a beiktatott iratok útját előadói munkanapló, illetve átadó ív segítségével minden esetben nyomon lehetett követni.

Hivatali bélyegzők nyilvántartásának és használatának rendje:

Az egyedi iratkezelési szabályzatok szerint a kiadmányok hitelesítésére az önkormányzatok a hivatalos körbélyegzőjüket használhatják, mely körbélyegzőkről az SZMSZ-ek rendelkeznek. A Korm. rendelet 54. §-nak megfelelően a kiadmányozáshoz alkalmazható bélyegzőkről minden szervezet nyilvántartást vezet, mely tartalmazza a bélyegző lenyomatot, az átvevő aláírását. Azon szervezeteknél, ahol a nyilvántartásban a bélyegző nyilvántartásba vétel dátuma, az átvétel dátuma, a visszavét dátuma, a selejtezés ténye és időpontja rovatokat nem találtuk ott a nyilvántartás bővítését javasoltuk.

Az irategység elvének érvényesülése:

A Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése szerint a polgármesteri hivataloknál – a hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek intézésének áttekinthetősége érdekében – az azonos ügyre, egy adott tárgyra vonatkozó iratokat egy egységként, ügyiratként kezelik. Az ügyiratokat, valamint az irattári anyagba tartozó egyéb más iratokat az irattári tervben meghatározott irattári tételekbe, tárgyi alapon irattári egységekbe sorolják.

g) Irattározás, selejtezés

Irattározás:

A Korm. rendelet 60. §-nak megfelelően az ellenőrzött szervek általában egy átmeneti és egy központi irattárat használnak. Az átmeneti irattárban a tárgyétvet megelőző két évig őrzik az irataikat, ezt követően kerülnek át az iratok a központi irattárba. Számos önkormányzat helyhiány miatt átmeneti irattárként az iktatóhelyiségben található szekrényeket jelölte ki, és csak egyetlen szervezet tudja külön tárolni a határidős, illetve az átmenti irattárba tartozó iratait.

Az ellenőrzött szervek többsége a központi irattárban található iratok mellett egyéb eszközöket (pl. selejtezett számítógépek), illetve néhány esetben takarítószerket, illetve bútorokat tárolnak, ezért kértük a jogszabályi rendelkezésnek megfelelően ezen irattárak rendezését.

Lejárt megőrzésű iratok rendszeres selejtezése és a maradandó értékű iratok levéltárnak történő átadása:

A Korm. rendeletnek megfelelően az iratok selejtezését, valamint a maradandó értékű iratok levéltárnak történő átadását jelenleg két ellenőrzött szerv kivételével nem végzik el, ezért a jogszabályi előírásoknak megfelelő selejtezés mihamarabbi elvégzését javasoltuk.

h) Intézkedések a feladatkör megváltozása, illetve munkakör átadása esetén

Az egyedi iratkezelési szabályzatok a jogszabálynak megfelelően rendelkeznek az iratok sorsáról feladatkör megváltozása, illetve munkakör átadása esetén, amely egyetlen ellenőrzött szervnél sem alkalmaztak tekintettel arra, hogy munkakör átadására nem került sor az egyedi iratkezelési szabályzatok hatályba lépését követően. Javasoltként megfogalmazódott, hogy az egyedi iratkezelési szabályzatokba mellékletként egy jegyzőkönyv minta kerüljön be.

Összegzés

Összességében megállapítható az önkormányzatoknál végzett vizsgálat tapasztalatai alapján, hogy az ügyiratkezelés területén a szabályozás és az ügyintézés többnyire a jogszabályoknak megfelelően történik. Az előfordult hiányosságokra felhívtuk az érintett önkormányzatok figyelmét és minden esetben javaslatot tettünk a jogszabályoknak megfelelő gyakorlat folytatására. Az ellenőrzött önkormányzatok jegyzői minden esetben egyetértettek a jegyzőkönyvben rögzített megállapításainkkal.

Készítette:

Szepesiné dr. Hidvégi Julianna
Koordinációs és Szervezési Főosztály

Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói

A kijelölt jegyzők működési engedélyezési gyakorlatának vizsgálati tapasztalatai: a nem állami fenntartású szociális intézményekről

Hivatalunk 2008. évi munka- és ellenőrzési tervében általános vizsgálati szempontként határozta meg a jegyzők működési engedélyezési gyakorlatának vizsgálatát. Ezen vizsgálat megállapításait folyamatosan közzé tettük a korábban megjelent tájékoztatókban. Folytatva ezt a hagyományt, a nem állami fenntartók és az általuk működtetett intézmények elhatárolásáról, az elhatárolás szükségességéről kívánunk szólni, mert tapasztalataink szerint ennek megítélése a működést engedélyező jegyzők számára sem egyértelmű, különösen a hatósági ellenőrzések lefolytatása során, miközben a nem állami fenntartók kvázi szociális intézményként funkcionálnak. Ennek tipikus példája, amikor a szociális intézmény vezetője egyben fenntartói képviselői is. Ezek alapján tartjuk fontosnak ezen témával foglalkozni, az alábbiak szerint:

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) a települési-, valamint a megyei önkormányzatok részére írja elő a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások megszervezésének kötelezettségét. Azonban, ezen feladatot az önkormányzatok nemcsak saját maguk, hanem jogszabály adta keretek között, egyfajta „kiszereződés” keretében nem állami fenntartók segítségével is elláthatják.

A feladat-ellátási kötelezettségen túl az Szt. 4. § (1) bekezdésének m) pontja definiálja az állami és a nem állami fenntartó fogalmát is, miszerint fenntartó:

„*ma*) a központi költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 8. §-a, 9. §-a, illetve 16. §-a szerinti intézményi társulás, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása, a települési kisebbségi önkormányzat és a területi kisebbségi önkormányzat (a továbbiakban együtt: állami fenntartó),

mb) a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ltv.) szerinti, magyarországi székhelyű egyház, az egyházaknak az Ltv. 14. §-a szerinti magyarországi székhelyű szövetsége, illetve az Ltv. 13. §-ának (2)-(3) bekezdése szerinti magyarországi székhelyű egyházi jogi személy (a továbbiakban: egyházi fenntartó); nem minősül egyházi fenntartónak az a jogi személy, amely más típusú szervezetként jogalanyisággal rendelkezik, így különösen a társadalmi szervezet, annak alapszabályban jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, az alapítvány, annak alapító okiratban jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, a gazdasági társaság és a közhasznú társaság,

mc) a szociális vállalkozói engedéllyel rendelkező természetes személy,

md) a magyarországi székhelyű jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság – az *ma*)-*mb*) alpontokban foglaltak kivételével,

me) az a jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amelynek székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más tagállamban van (az *mc*)-*me*) pontokban foglaltak a továbbiakban együtt: nem állami fenntartó),

ha az e törvényben és más jogszabályokban meghatározott feltételek szerint szociális szolgáltatót, illetve szociális intézményt létesít és működtet;”

A gyakorlatban tehát állami és nem állami fenntartók látják és végzik el ugyanazon feladatokat, például idősek, fogyatékos személyek otthonát működtetnek vagy éppen alapszolgáltatásként házi segítségnyújtásban részesítik az arra rászorulókat.

Azonban mindkét fenntartói forma esetében a nappali- és szakosított ellátásokat szociális intézmény keretében kell biztosítani. Az „intézmény” fogalma az Szt. szerint: „nappali, illetve bentlakásos ellátást nyújtó szervezet”. Az Szt. tehát egyértelműen elkülöníti a fenntartó személyét és a szolgáltatásnyújtás szervezetét.

Ez a különválás az állami fenntartók esetében jól nyomon követhető, hiszen jelenleg a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény tartalmazza, de – 2008. december 31-ig – az államháztartási törvény adott iránymutatást arra vonatkozóan, hogyan alapíthatóak költségvetési szervek, illetve milyen szerveket tekinthetünk annak. Az Áht. 2008. december 31-ig hatályos szabályozása szerint költségvetési szervnek nevezzük azokat a szervezetet, amelyek „a társadalmi közös szükségletek kielégítését szolgáló jogszabályban, határozatban, alapító okiratban (a továbbiakban együtt: alapító okirat) meghatározott állami feladatokat alaptevékenységként, nem haszonszerzés céljából, az alapító okiratban megjelölt szerv szakmai és gazdasági felügyelete mellett, az alapító okiratban rögzített illetékességi és működési körben, feladatvégzési és ellátási kötelezettséggel végzi”.

Az új szabályozás szerint pedig „a költségvetési szerv az államháztartás részét képező, e törvény szerint nyilvántartásba vett olyan jogi személy, amely jogszabályban meghatározott és az alapító okiratban rögzített állami, illetve önkormányzati feladatokat (a továbbiakban együtt: közfeladat) közérdekből, alaptevékenységként, haszonszerzési cél nélkül, jogszabályban meghatározott követelmények és feltételek alapján, jogszabályban meghatározott szerv vagy személy irányítása vagy felügyelete mellett, az alapító okiratban megjelölt működési körben közfeladat-ellátási kötelezettséggel, éves költségvetéséből vagy költségvetési keretéből gazdálkodva végzi.”

Ahogy az már említésre került, a nem állami fenntartók is jelen vannak a szociális szolgáltatás-nyújtás területén. Azonban az éves ellenőrzések során gyakran tapasztaltuk, hogy az alapítványok, egyesületek vagy akár közhasznú társaságok esetében a fenntartói és intézményi határok összemósódnak. A gyakorlatban azonban nagyon fontos lenne – az ellátotti jogok érvényesülésének alapját képezi –, hogy a fenntartó és az intézmény feladat- és hatásköre élesen elváljon egymástól. Az Szt. ezeket az alábbiak szerint különíti el:

A fenntartó kötelezettségei:

Az Szt. 92/C. § (1) bekezdése, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdése alapján:

- a nem állami fenntartó megállapítja az intézményi térítési díj összegét, (ehhez kapcsolódóan értesíti az ellátásban részesülő személyt, illetve törvényes képviselőjét a fizetendő személyi térítési díj összegéről, és a személyi térítési díj összegének vitatása esetén igénybe vehető jogorvoslati lehetőségről),
- gondoskodik a szakemberek képzéséről,
- az intézmény vezetője felett gyakorolja a munkáltatói jogokat,
- kikéri az ellátottak országos érdek-képviselői szervezete területileg illetékes szervének véleményét az intézmény működésével kapcsolatos lényegi döntés meghozatala előtt,
- gondoskodik az intézmény SZMSZ-ének, szakmai programjának, és házirendjének elkészítéséről,

- biztosítja az intézmény gazdálkodásának és működésének törvényességét.
- Az Szt. 94/D. § (1) bekezdése szerint: az ellátás igénybevételeéről, a fenntartó vagy az általa megbízott személy és az ellátást igénylő, illetve a törvényes képviselője írásbeli megállapodást köt.
- Az Szt. 99. § (1) bekezdése alapján: bentlakásos intézmény esetében, köteles az intézményi jogviszonyban lévők, és ellátásra jogosultak érdekképviselői szervének megalakításáról és tevékenységéről szóló szabályait kidolgozni.

Az intézményvezető kötelezettségei:

- Az Szt. 95. § értelmében, az intézményvezető köteles tájékoztatni a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevételehez kötődően az ellátásra jogosult személyt, illetve annak törvényes képviselőjét.
- Az Szt. 101. § (3) bekezdése alapján: az intézményvezető, az ellátás megszüntetéséről, valamint a megszüntetés ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve a törvényes képviselőjét; amennyiben a jogosult vagy a törvényes képviselő a megszüntetéssel nem ért egyet, akkor az értesítés kézhez vételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.
- Az Szt. 94/C. § értelmében: az intézményvezető gondoskodik – az igények beérkezésének sorrendjében – az ellátást igénylők elhelyezéséről.

A fenntartó az a személy, aki biztosítja a szociális intézmény jogszabálynak megfelelő működési feltételeit és gondoskodik a szolgáltatásnyújtás szakmai színvonalának megteremtéséről, míg az intézmény oldaláról az intézményvezető végrehajtja azokat a szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódó tényleges feladatokat, amelyeket az Szt. és végrehajtási rendeletei, valamint a fenntartó meghatároz a számára.

Összefoglalva megállapítható az, hogy annak ellenére, hogy jogszabály nem írja elő a nem állami fenntartóknak az intézmények alapító okirat formájában történő létrehozását, a nem állami fenntartó is köteles gondoskodni a szolgáltatásnyújtás szervezeti formájának megteremtéséről, és e mellett biztosítania kell a jogszabályban előírt hatáskörök érvényesülését is.

Készítette:

Bakné dr. Tóth Andrea
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Tájékoztató a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet 2009. január 1-jével történő módosításáról

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet rendelkezett az egységes intézményi nyilvántartás létrehozásáról, melybe a fenntartóknak a rendelet 5. számú mellékletében meghatározott adatokat – az alábbi kivétellel – évente két alkalommal kell szolgáltatnia:

1. január 15-éig a december 31-ei jelentési időpontra, valamint a július 1-je és december 31-e közötti jelentési időszakra,
2. július 15-éig a június 30-ai jelentési időpontra, valamint a január 1-je és június 30-a közötti jelentési időszakra.

A Korm. rendelet **2009. január 1-jei módosítását** követően fontos változás, hogy **a támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, valamint idősok otthona esetén a fenntartó minden naptári negyedév első hónapjának 10. napjáig**

a) az azt megelőző naptári negyedév utolsó napjára, mint jelentési időpontra,

b) az azt megelőző naptári negyedévre, mint jelentési időszakra
szolgáltatja az 5. számú mellékletben meghatározott adatokat.

Fentiekkel egyidejűleg felhívjuk a figyelmet arra, hogy 2009. január 1-jével változtak az országos jelentési és férőhelyfigyelő rendszerben a támogató szolgáltatásról, közösségi ellátásokról, illetve a bentlakásos intézményekről nyilvántartott adatok (5. számú melléklet).

Fontos, hogy a jelentési kötelezettség továbbra is csak a szociális szolgáltatásokat, intézményeket fenntartókra terjed ki.

Készítette:

Tihanyi Judit

Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Közgyógyellátás iránti kérelem ügyében szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalása, illetve bekövetkezett jogszabályváltozás

A II. fokú hatósági eljárások során tapasztaltuk, hogy azokban a közgyógyellátásra való jogosultság megállapítására irányuló eljárásokban hozott határozatokban, ahol szakhatóságként az illetékes megyei egészségbiztosítási pénztár közreműködik, a határozatok egy része **a szakhatóság állásfoglalását nem, vagy nem megfelelően tartalmazza.**

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 45. § (1) bekezdése alapján a szakhatóság hozzájárulását, a hozzájárulása megtagadását, az egyedi szakhatósági előírást vagy feltételt (a továbbiakban együtt: szakhatósági állásfoglalás), valamint ezek indokolását az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóságnak – a közreműködő szakhatóság megnevezésével – határozatába kell foglalnia. A Ket. 72. § (1) bekezdés db) pontja értelmében **a határozat rendelkező részének** kell tartalmaznia a szakhatóság megnevezését és állásfoglalását.

Fenti jogszabályi rendelkezések értelmében csak azok a határozatok felelnek meg maradéktalanul a törvényi előírásoknak, ahol a határozat rendelkező részében szerepel a közreműködő szakhatóság megnevezése, valamint szó szerint annak állásfoglalása. Ennek hiányában az I. fokú határozatot meg kell változtatni (és ki kell egészíteni) még abban az esetben is, ha jogszerűen történt a kérelem elutasítása.

Itt szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy 2009. január 1-jétől az egészségbiztosítási pénztárak is átszervezésre kerültek, melynek keretében 7 regionális szervezet felállítására került sor. A dél-alföldi régióban eljáró szakhatóságok címében változás nem következett be, azonban elnevezésük módosult.

Régiókban

- a szegedi székhelyen működő Dél-alföldi Regionális Egészségbiztosítási Pénztár,
- a Kecskeméten működő Dél-alföldi Regionális Egészségbiztosítási Pénztár Bács-Kiskun Megyei Kirendeltsége, valamint a
- Békéscsabán működő Dél-alföldi Regionális Egészségbiztosítási Pénztár Békés Megyei Kirendeltsége

adja ki a közgyógyellátásra való jogosultság elbírálásához szükséges szakhatósági állásfoglalásokat. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 36. § (3) bekezdése alapján az eljárásban továbbra is az eljáró jegyző székhelye szerinti illetékes TEP vesz részt.

A szociális törvény 50/A. § (8)-(9) bekezdései értelmében az egyéni gyógyszerkeret összegét, valamint az eseti keret éves összegét az éves központi költségvetésről szóló törvény határozza meg. A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 60. § (1) és (2) bekezdései alapján az egyéni gyógyszerkeret, illetve eseti keret éves összege nem változott, az Szt. 50/A. § (8) bekezdése szerinti egyéni gyógyszerkeret havi összege továbbra is maximálisan 12.000,- Ft lehet, míg az Szt. 50/A § (9) bekezdése szerinti eseti keret 2009. évben is 6.000,- Ft.

A közgyógyellátásra jogosultak körében, a jogosultsági feltételekben, a lefolytatandó eljárásban változások nem következtek be.

Készítette:

Prikkelné Fekete Erika
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

2009. január 1-jén lépett hatályba az egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló **275/2008. (XI. 21.) Korm. rendelet**, mely a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.), továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (Gyár.) módosításait tartalmazza.

A **Gyer. módosítását** elsősorban az **óvodáztatási támogatáshoz** kapcsolódó végrehajtási szabályok megalkotása tette szükségessé.

Az új pénzbeli ellátási formát az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény iktatta be a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe.

A törvény indokolása szerint az óvodai nevelésben való részvétel szülői döntésen múlik mindaddig, ameddig a gyermek nem lép az ötödik életévébe. Azoknál a gyermekeknél azonban, ahol a szülők iskolai végzettsége alacsony, indokolt, hogy a gyermek lehetőség szerint már három éves korában óvodába járjon. A törvény támogatási rendszerrel ösztönzi a szülőket arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák az óvodába.

Az ellátás megállapítására irányuló eljárás jegyzői hatáskörbe tartozik, jogosultja pedig a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője, aki a három-, illetve négyéves gyermeket beíratta az óvodába, és gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, továbbá önkéntes nyilatkozatot tesz arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A Gyer.-be iktatott eljárási szabályok részletesen tartalmazzák a jogosultság igazolásának, megállapításának és a támogatás folyósításának szabályait.

A jegyzők részéről gyakori kérdésként merült fel, ezért a 2008. évi 9. számú Hivatali Tájékoztatóban részletesen kifejtettük álláspontunkat arról, hogy milyen kritériumok esetén minősíthető a gyermek az oktatási törvény szerinti halmozottan hátrányos helyzetűnek. Amennyiben egyik szülő a törvényi feltételeknél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, nem tekinthető a gyermek ebbe a körbe tartozónak.

Itt kell felhívni a figyelmet arra, hogy a Gyer. – óvodáztatási támogatás iránti kérelem tartalmát szabályozó – 68/F. § (3) bekezdését még a hatályba lépése előtt módosította az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló **340/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet** 2. §-a. A módosítás szövege jogalkalmazási szempontból szerencsés módon pontosan rendelkezik arról – a halmozottan hátrányos helyzet megítélésére vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel összhangban –, hogy a kérelemben a *gyermek szülői felügyeletet gyakorló szülőjének* kell nyilatkozni iskolai végzettségéről. A módosítás 3. §-a a fentieknek megfelelően pontosítja a Gyer. 11. számú mellékletét, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy amennyiben a szülői felügyeleti jogokat mindkét szülő gyakorolja, mindkét szülőnek külön-külön nyilatkoznia kell iskolai végzettségéről.

Az óvodáztatási támogatás pénzbeli ellátást jelent, azonban a Gyvt. lehetővé teszi, hogy az első alkalommal folyósítandó támogatást a jegyző a gyermekjóléti szolgálat közreműködésével, természetben nyújtsa. A természetbeni támogatás lehetőségét önkormányzati rendelet írhatja elő.

A Gyer. új 11. számú melléklete a szülő által előterjesztendő kérelem mintát, 12. és 13. számú melléklete pedig a jegyző által a Magyar Államkincstár illetékes Területi Igazgatóságához küldendő adatlapokat tartalmazza.

A Gyer. módosítása egyebekben főleg **pontosító jellegű rendelkezéseket** tartalmaz, melyek közül az alábbiakat emeljük ki.

- A családtámogatási ellátást folyósító szervvel egészül ki az értesítendő köre egyes gyámhatósági döntések esetében.

- Nem kell a kötelező gondozásba történő kihelyezésről határozatban rendelkezni, ha a gyermeket a legalább egy éve őt gondozó gyámja fogadja örökbe.
- A rendelet a Gyvt. szabályaival összhangban a gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátások esetén az illetékességet a lakóhely helyett a lakcím változásához igazítja.

A **jegyzői gyámhatóságokat és a gyámhivatalokat érintő hatásköri változásról** is rendelkezik a rendelet.

A 2009. január 1-jei hatálybalépést követően a jegyző hatáskörébe csupán az előtte folyó eljárásban történő eseti vagy ügygondnok rendelés tartozik. Más eljáró szerv megkeresésére a jövőben nem a jegyző, hanem a gyámhivatal folytatja le az eljárást.

Fenti hatásköri módosítást Hivatalunk kezdeményezte. Az eseti és ügygondnok rendelkezések gyakorlatának feltárására irányuló 2008. évben lefolytatott, minden településre kiterjedő témavizsgálatunk egyik alapvető megállapítása szerint a legtöbb bizonytalanság és jogszabálysértő eljárás a rutintalanságból adódott. A települések túlnyomó többségében ugyanis csak elvétve fordult elő eseti vagy ügygondnok rendelésre irányuló eljárás, melyet a jegyző, illetve jegyzői ügyintéző számos egyéb feladatköre mellett látott el.

A szabályozás eddigi hiányosságát pótolja a 142. § újonnan beiktatott (3) bekezdése, mely az eseti, illetve ügygondnok felmentéséről rendelkezik.

A rendelet harmadik fő eleme a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló **331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása**, mely röviden az alábbiakat tartalmazza.

- A gyámhivatalok eddigi jogalkalmazási problémáját oldja meg a módosítás azzal, hogy a titkolt terhesség ténye a jövőben az anya nyilatkozata alapján állapítandó meg.
- A különös illetékességi szabályok kiegészülnek a módosítás folytán az ismeretlen szülőktől származó gyermekekkel kapcsolatos eljárásra, a bentlakásos intézményben elhelyezett gondnokolt számára történő gondnokrendelésre, valamint az örökbefogadás esetén a volt gyám végszámadására vonatkozó szabályokkal.
- A kistérségi körzethatárok miatt módosult gyámhivatali körzethatárokat tartalmazza a módosított 4. számú melléklet. A változás régiókban a Bács-Kiskun megyei Imrehegy községet érinti, mely a jövőben Kecel város gyámhivatalához tartozik.

Készítette:

Pankotainé dr. Fazekas Andrea
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Más szervek tájékoztatói

A Miniszterelnöki Hivatal Vezető Miniszter közleménye

[Megjelent: Hivatalos Értesítő 2009/1. (I. 10.)]

a települési és a területi kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből nyújtott általános működési támogatás éves összegéről

A kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből nyújtott feladatarányos támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 375/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. §-ának (3) bekezdésében foglalt alapján az általános működési támogatás éves összege

1. települési kisebbségi önkormányzat esetén évi 570 700 forint,
2. területi kisebbségi önkormányzat esetén évi 892 000 forint.

Az Adatvédelmi Biztos közleménye

Felhívás a személyes adatok kezelésével kapcsolatos elutasított kérelmek és a közérdekű adatok megismerésére irányuló elutasított kérelmek bejelentésére

Az adatvédelmi biztos a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 13. §-ának (3) és 20. §-ának (9) bekezdésében foglalt kötelezettségük teljesítésére felhívja a személyes adatok és a közérdekű adatok kezelőit.

A 2008. évre vonatkozó összesítést a személyes adatok kezelésével kapcsolatos elutasított kérelmekről és a közérdekű adatok megismerésére irányuló elutasított kérelmekről az elutasítás indokának megjelölésével az adatvédelmi biztosnak 2009. február 1-ig kell megküldeni a következő címre:

Adatvédelmi Biztos Irodája
1051 Budapest, Nádor u. 22.
(vagy postacím:
1387 Budapest, Pf. 40.)

A válaszadási kötelezettség szempontjából személyes adat iránti kérelem minden, az érintett által benyújtott, saját adataira vonatkozó betekintési, törlési, helyesbítési kérelem.

Közérdekű adat iránti kérelem az állami, vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint tevékenységére vonatkozó adatok megismerésére irányuló kérelem.

Az értesítési kötelezettség közérdekű adatok tekintetében az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervekre vagy személyekre, személyes adatok tekintetében az állami szervek és a magánszféra adatkezelőire vonatkozik.

Kérem az adatkezelőket, adjanak tájékoztatást a teljesített kérelmekről is.

Dr. Jóri András s.k.
adatvédelmi biztos

Információk elérhetőségekről, változásokról

Jegyzői változások Bács-Kiskun megyében (2008. december)

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Vaskút - Bátmonstor	Dr. Papp Zoltán mb.	megbízása megszűnt	Dr. Müller Ágnes	kinevezett	2008. november 28.	
Ágasegyháza-Fülöpháza	Dr. Fazekas István	körjegyzőség megszűnése			2008. december 31.	körjegyzőség 2008.12.31. megszűnt
Ágasegyháza			Dr. Fazekas István	kinevezett	2009. január 1.	
Fülöpháza			Dr. Kelő Johanna	kinevezett	2009. január 1.	
Tázlár	Fodor Árpádné	körjegyzőség létrehozása			2008. december 31.	
Pirtó	Dr. Tallós Bálint	körjegyzőség létrehozása			2008. december 31.	
Tázlár - Pirtó		körjegyzőség megalakulása	Dr. Tallós Bálint	kinevezett	2009. január 1.	körjegyzőség létrehozása 2009.01.01.
Harkakötöny			Oltyánné Kozla Erika	megbízás	2009. január 1.- 2009. június 30.	kinevezett jegyző hiányában látja el a jegyzői feladatokat.

Jegyzői változások Békés megyében (2008. november 14-től 2009. január 12-ig)

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Csárdaszállás	Olasz Imréné dr.	körjegyzőség megszűnt	Frei Mihály	kinevezett jegyző	2009. január 1.	
Kevermes	Vecsernyés István	tartós táppénz	Gácsér Béla	helyettesítő jegyző	2008. december 4.	

Jegyzői változások Csongrád megyében (2008. november 20-tól 2009. január 20-ig)

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Nagytőke		új körjegyzőség	Dr. Sztantics Csaba	körjegyzői feladatot ellátó városi jegyző	2009. január 1.	új körjegyzőség 2009. január 1-től (Szentcsanak-Nagytőke)
Tiszasziget	Dr. Szentirmay Sára (körjegyző)	körjegyzőség megszűnése	Dr. Vladiszavlyev Zsanett	kinevezés	2009. január 1.	körjegyzőség megszűnése 2008. december 31-től
Újszentiván	Dr. Szentirmay Sára (körjegyző)	körjegyzőség megszűnése	Dr. Szentirmay Sára	kinevezés	2009. január 1.	körjegyzőség megszűnése 2008. december 31-től
Zsombó	Dr. Kerekes Tibor (helyettes jegyző)	megbízási idő lejárt	Dr. Csúcs Áron	kinevezés	2009. január 15.	

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

A Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal regionális közigazgatási tájékoztatója

A kiadásért felelős: Dr. Siket Judit hivatalvezető

Szerkeszti: Koordinációs és Szervezési Főosztály

A szerkesztésben közreműködik: Dr. Lőrincsik Péter
lorincsik.peter@darkh.hu
62/562-656

✉ 6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

☎ 62/562-662

📠 62/562-601

✉ vezeto@darkh.hu